

Forfriskningens Tider

*Er De for
Kristne?*

Gary Hullquist & Kevin J. Mullins

Forfriskningens Tider

Er De for Kristne?

Gary Hullquist
Kevin J. Mullins

Mai 2020

Oversatt fra engelsk til norsk av Azadeh Badiee. Hefтетittelen på engelsk er:
"The Times of Refreshing – Are They for Christians?"

Bibler brukt for oversettelser av Bibelvers:

BGO: Bibelen Guds Ord, 2017.

BMG: Bibelen a.v. 1611 ved Morten Gjemlestad, 2003.

Noen ganger er resultatet en blanding av BGO og/eller BMG og fri oversettelse for å komme nærmest den engelske teksten.

Innhold

Sammendrag.....	5
Er høytidene nødvendige for oss å holde i dag?.....	9
1. Er vedtektene nødvendige for oss å holde i dag?.....	10
2. Hva inneholder vedtektene?.....	16
3. Inneholder høytidene moralske prinsipper?.....	19
4. Må vi holde vedtektene for å bli frelst?.....	19
5. Hvorfor holder vi noen av vedtektene, men ikke alle?.....	20
6. Er høytidene en del av offersystemet?.....	22
7. Er syvendedags-sabbaten en vedtekt eller en høytid?.....	23
8. Hvor mange sabbater er det?.....	24
9. Hva er sabbatsvelsignelsen?.....	25
10. Hvorfor holde den ukentlige sabbaten, men ikke de andre?.....	30
<i>Høytidene som minnesmerker</i>	31
<i>Høytidene som typer</i>	32
11. Fikk Gud høytidene til å opphøre?.....	37
12. Hvor mange lover finnes det?.....	38
<i>Et tegn på hånden og pannen</i>	42
13. Ble noen lover avskaffet ved korset?.....	44
<i>Naglet til korset</i>	46
<i>Imot oss</i>	47
<i>Forordningenes håndskrift</i>	48
<i>Utstryking</i>	50
<i>Avsluttet ved korset</i>	50
<i>Mat og drikke</i>	51
<i>Høytider, nymåner og sabbater</i>	52
<i>La ingen dømmе dere</i>	53
14. Er høytidene skygger som ender med antitypen?.....	55
<i>Skygge og Kroppen</i>	55
<i>Det gamle og Det nye testamente</i>	57
<i>Din vei er i helligdommen</i>	58
15. Bør kristne holde høytidene i dag?.....	59
<i>Herrens sabbater</i>	60
<i>Herrens høytider</i>	61

<i>Jesus holdt dem</i>	62
<i>Paulus holdt dem</i>	62
<i>De første kristne holdt dem</i>	63
<i>Det første kristne kirkesamfunnet – Valdenserne holdt dem</i>	65
16. Vil vi holde høytider i himmelen eller på den nye jorden?.....	65

Sammendrag

Og Herren talte til Moses og sa: "Tal til Israels barn og si til dem: Når det gjelder **Herrens høytider**, som dere skal kunngjøre som hellige sammenkomster, så er dette Mine høytider. I seks dager skal arbeidet bli gjort, men den syvende dagen er det **sabbatshvile**, en hellig sammenkomst; dere skal ikke gjøre noe arbeid på den dagen; det er **Herrens sabbat** hvor dere enn bor." 3. Mosebok 23:1-3

Noen kaller lørdagen for den jødiske sabbaten, men den ble velsignet og helliget ved skapelsen, og er for alle mennesker (1. Mosebok 2:1-3). Bør vi holde den? Hvis Gud sier at det er Hans sabbat og har velsignet den, da vil jeg ha denne velsignelsen, og jeg vil være i harmoni med Ham og Hans tid. Vi vet at denne ukentlige høytiden vil bli holdt på den nye jorden, for Jesaja forteller oss at fra en nymåne til en annen, og fra en sabbat til en annen, skal alt kjød komme for å tilbe framfor Herren for å tilbe Ham (Jesaja 66:23).

Dette er Herrens høytider, hellige sammenkomster som dere skal kunngjøre på deres fastsatte tider. På den fjortende dagen i den første måneden, ved kveldstid, er det Herrens **påske**. Og på den femtende dagen i den samme måneden er det de **usyrede brøds høytid** for Herren; i syv dager skal dere spise usyret brød. På den første dagen skal dere holde en hellig sammenkomst; da skal dere ikke gjøre noe servilt arbeid. Men i syv dager skal dere føre fram et ildoffer til Herren. Den syvende dagen er en hellig sammenkomst; da skal dere ikke gjøre noe servilt arbeid. 3. Mosebok 23:4-8

Den første årlige hellige sammenkomsten som ble gitt til Israel, falt sammen med utfrielsen fra Egypt ved den tiende landeplagen. Påskelammet var et forbilde på Kristus, Guds Lam, det sanne offeret, og dermed ble behovet for flere slakt- og matofre opphevet. Vi fortsetter å minnes Kristi offer med de nye symbolene ugjæret (usyret) druesaft og det opprinnelige usyrede brødet, begge symboler på Hans syndfrie liv – men ikke noe stekt lam – "for Kristus, vår Påske, er ofret for oss" (1. Korinterbrev 5:7). Og selv om Påsken i gamle dager bare ble feiret én gang

i året, feirer mange i dag Herrens Måltid oftere, men det bør ikke være noe i veien for at man i det minste feirer den på den opprinnelige utpekte tiden. I gamle dager ble Jehova tilbedt i det minste med morgen- og kveldsoffer. I dag, er disse erstattet med morgen- og kvelds tilbedelse – i hvert fall burde de være det. Må vi holde disse tidene som hellige morgen- og kvelds fastsatte tider? Hvis ikke, går vi glipp av en viktig velsignelse.

Og Herren talte til Moses og sa: "Tal til Israels barn og si til dem: Når dere kommer inn i det landet som Jeg gir dere, og høster inn avlingen der, da skal dere komme med et kornbånd til presten fra **førstegrøden** av avlingen. Han skal svinge kornbåndet framfor Herren, så det kan bli mottatt på deres vegne; presten skal svinge det dagen etter sabbaten. ... Og dere skal telle for dere selv fra dagen etter sabbaten, fra den dagen da dere kom med kornbåndet som svingoffer, skal **syv sabbater være fullført. Tell femti dager til dagen etter den syvende sabbaten**; da skal dere bære fram et nytt matoffer til Herren." 3. Mosebok 23:9-11,15,16

Jesus stod opp av graven på Førstegrødens dag: "Men nå er Kristus stått opp fra de døde, og er blitt *førstegrøden* av dem som sovnet inn ... For slik alle dør i Adam, skal alle bli gjort levende i Kristus. Men hver i sin egen rekkefølge: Kristus er *førstegrøden*, deretter de som tilhører Kristus ved Hans komme" (1. Korinterbrev 15:20,22,23). Etter sin oppstandelse, brukte Han 40 dager på å forberede sine disipler på at de "om ikke mange dager" skulle få "kraft fra det høye" (Apostlenes gjerninger 1:5; Lukas 24:49). Ti dager senere, på Pinsedagen (den 50. dagen), forsto Peter at profetien var i ferd med å gå i oppfyllelse, og han siterte profeten Joel: "Det skal skje i de siste dager, sier Gud, at Jeg vil utøse Min Ånd over alt kjød ... og Han vil la regnet komme ned til dere, tidligregnet og senregnet" (Apostlenes gjerninger 2:17; Joel 2:23,28). I dag, ser vi frem til en endelig oppfyllelse av Pinseopplevelsen ved senregnet. Vil det faktisk skje på tidspunktet for den årlige Pinsen? Det er ikke sikkert, men det er mulig. Jeg vil ikke gå glipp av det.

Dette mønsteret med at viktige hendelser i frelseshistorien inntreffer akkurat på disse viktige høytidsdagene om våren, ble anerkjent av mange

kristne, reformatorer og bibelkommentatorer. Oppmerksomheten ble deretter rettet mot de neste høytidene, de som inntraff i den syvende jødiske måneden, nemlig høstens høytider, som Trompetenes høytid, Forsoningsdagen og Løvhyttefesten.

Og Herren talte til Moses og sa: "Tal til Israels barn og si: I den sjuende måneden, på den første dagen i måneden, skal dere holde sabbat, en minnedag da dere **blåser i trompetene**, en hellig sammenkomst. Dere skal ikke gjøre noe servilt arbeid på den dagen; men dere skal føre fram et ildoffer til Herren." 3. Mosebok 23:23-25

Trompetene ble anerkjent som et potensielt forvarsel om Kristi gjenkomst, som skulle komme ned fra himmelen "med Guds trumpet" (1. Tessalonikerbrev 4:16). Denne dagen har tradisjonelt blitt kalt "dagen som ingen kjenner", fordi den ble beregnet ut fra nymånen, og alle skulle holde utkikk etter den. Vi husker Jesu ord: "Våk derfor, for dere kjenner verken dagen eller timen da Menneskesønnen [Jesus selv] kommer" (Matteus 25:13).

Og Herren talte til Moses og sa: "I tillegg skal den tiende dagen i denne syvende måneden være **forsoningsdagen**. Den dagen skal dere holde en hellig sammenkomst; dere skal plage deres sjeler, og føre fram et ildoffer til Herren. Og dere skal ikke gjøre noe arbeid på denne dagen, for det er forsoningsdagen, dagen det skal gjøres forsoning for dere framfor Herren deres Gud." 3. Mosebok 23:26-28

Ti dager senere markerte Forsoningsdagen den endelige dommen, da ypperstepresten gikk inn i det aller helligste i helligdommen for å rense det for syndene som hadde samlet seg der gjennom året. Når ypperstepresten går ut igjen på slutten av dagen, er ikke bare helligdommen rensert, men også folket, "så dere kan bli rene fra alle deres synder framfor Herren" (3. Mosebok 16:30).

Når Jesus, vår Yppersteprest, vår Advokat hos Faderen (1. Johannes 2:1), er ferdig med sin forbønngjerning i den himmelske helligdommen der Han nå befinner seg (Hebreerbrevet 8:1,2), kommer Han med en høytidelig uttalelse: "Den som er urettferdig, la ham fortsatt være urettferdig", og "den som er rettferdig, la ham fortsatt være rettferdig"

(Åpenbaringen 22:11). De som ønsker å bli rensset, vil alle bli rene, og de som ikke ønsker det, vil forbli som de er. Det neste verset fortsetter: "Og se, Jeg kommer brått, og Min lønn er med Meg..." På samme måte som kongen i Jesu lignelse i Matteus 22, som utstyrte alle gjestene som var invitert til bryllupsmåltidet til sin sønn med bryllupsklær, og deretter "kom inn for å se til gjestene, og der så han en mann som ikke hadde bryllupsklær på seg", slik skal Jesus, kongenes Konge og herrenes Herre, inspisere dem som er invitert til Lammets bryllupsmåltid når bruden "har gjort seg rede" (Åpenbaringen 19:7). Også Han vil foreta en inspeksjon, stille en endelig diagnose, før den endelige Forsoningsdagen. Daniel skriver på Forsoningsdagens språk at etter "2300 kvelder og morgener, da skal helligdommen være rensset" (Daniel 8:14).

I erkjennelsen av at profetien om de 70 ukene i Daniel 9 ble gitt for at Daniel skulle forstå visjonen i Daniel 8, og at en dag i Bibelprofeti tilsvarer et helt år (4. Mosebok 14:34; Esekiel 4:6), begynte en gruppe bibelstudenter fra reformasjonen og slutten av 1700-tallet å innse at datoen for perserkongens dekret om å "gjenopprette og bygge Jerusalem for Messias" (Daniel 9:24,25) ble gitt i 457 f.Kr. (se Esra 7:11-26). Og derfor var startpunktet ikke bare for profetien om de 70 ukene, men også for de 2300 kveldene og morgenene (dagene/årene), og dermed nådde tidspunktet for renselsen frem til midten av 1800-tallet. En intens interesse for å finne ut når den 10. dagen i den 7. måneden (Forsoningsdagen) var, brøt ut på verdensbasis, i det som ble kjent som den store Adventsvekkelsen. Predikanter i England, Italia, Skandinavia og Amerika varslet i et tiår at dommedagen var nær.

Forsoningsdagen er selvsagt ikke over ennå. Jesus venter fortsatt på at alle på jorden skal ta den endelige avgjørelsen. Vil Han legge av seg yppersteprestekjolen og ta på seg kongeklærne på en årlig Forsoningsdag? Det er mulig. Det hadde ikke overrasket meg.

Og Herren talte til Moses og sa: "Tal til Israels barn og si: Den femtende dagen i denne syvende måneden skal dere holde en **løvhyttefest** for Herren i syv dager ... Også på den femtende dagen i den syvende måneden, når dere har samlet inn landets grøde, skal dere holde en høytid for Herren i syv dager; på den første dagen

skal det være en sabbat, og den åttende dagen skal det også være en sabbat. Og på den første dagen skal dere ta grenene av prektige trær, grener av palmetrær, grener av løvtrær og piletrær fra bekken, og dere skal fryde dere framfor Herren deres Gud i syv dager. Dere skal holde den som en høytid for Herren i syv dager hvert år. Det skal være en evig vedtekt for deres generasjoner. I den syvende måneden skal dere feire den. Dere skal bo i løvhytter i syv dager; alle som er født israelitter, skal bo i løvhytter." 3. Mosebok 23:33,34,39-42

Men av alle høytidene, er løvhyttefesten den jeg legger mest merke til. Det er den eneste som ennå ikke har begynt å gå i oppfyllelse, og den siste på listen. Jeg ser frem til den dagen da "Guds tabernakel er hos menneskene, og Han skal bo hos dem, og de skal være Hans folk, og Gud selv skal være hos dem og være deres Gud" (Åpenbaringen 21:3). Alle disse fastsatte tidene handler om et viktig aspekt ved Faderens og Sønnens arbeid for å frelse oss. De alene frelser oss. Selv ikke det å "holde" sabbaten hver uke "frelser oss".

Det finnes folk som henger seg opp i en masse detaljer og småpirk, i endeløse diskusjoner om hvordan man skal beregne tidspunktet og alt det der. Vi kan gjøre slike anstrengelser til en byrde hvis vi ikke er forsiktige. Men for meg er den største velsignelsen med å holde øye med disse hellige sammenkomstene at vi samles for å ha fellesskap, studere, dele og oppmuntre hverandre, mens vi mottar en spesiell Kristi Ånds gave. Hvorfor bare ha ett leirmøte i året når man kan ha tre?

Vårens høytider fokuserer på Faderens offer, Sønnens død og oppstandelse, og inneholder nattverd med usyret brød, ugjæret druesaft og fotvask (Johannes 13:1-17) – alle disse er symboler på Hans seier over synden. Høstens høytider legger vekt på Kristi rensende forbønn i Det aller helligste, løftet om senregnet og Hans gjenkomst i sin Fars herlighet for å høste jorden; minst to ganger i året, og med seks måneders mellomrom, er egentlig en ganske fin ordning.

Er høytidene nødvendige for oss å holde i dag?

Svaret på det spørsmålet avhenger av hvordan vi svarer på en rekke andre relaterte spørsmål:

1. Er vedtektene nødvendige for oss å holde i dag?
2. Hva inneholder vedtektene?
3. Inneholder høytidene moralske prinsipper?
4. Må vi holde vedtektene for å bli frelst?
5. Hvorfor holder vi noen av vedtektene, men ikke alle?
6. Er høytidene en del av offersystemet?
7. Er syvendedags-sabbaten en vedtekt eller en høytid?
8. Hvor mange sabbater finnes det?
9. Hva er sabbatsvelsignelsen?
10. Hvorfor holde den ukentlige sabbaten, men ikke de andre?
11. Fikk Gud høytidene til å opphøre?
12. Hvor mange lover finnes det?
13. Ble noen lover avskaffet ved korset?
14. Er høytidene skygger som opphører med antitype?
15. Bør kristne holde høytidene i dag?
16. Kommer vi til å holde høytider i himmelen eller på den nye jorden?

1. Er vedtektene nødvendige for oss å holde i dag?

Den samme profeten som vi appellerer til i hver eneste preken om forvalteransvar og tiende, skrev også disse ordene fra Jehova:

"Husk loven til Moses, Min tjener, som Jeg befalte ham på Horeb for hele Israel, sammen med **vedtektene og rettsreglene**. Se, Jeg sender dere profeten Elia før Herrens store og fryktingytende dag kommer." Malaki 4:4,5

Husk på sabbatsdagen, så du holder den hellig. En ting til å huske på. Det var ikke Moses som befalte Israel å holde den, det var Herren. Derfor minnes vi sabbaten hver syvende dag, slik Gud instruerte Moses (ikke bare i 2. Mosebok 20:8-11, men også i 16:26; 31:15; 35:2; 3. Mosebok

23:3; 5. Mosebok 5:14; og Esekiel 46:1).

Vi lever nå "før Herrens store og fryktinngytende dag". Døperen Johannes var "den Elia som skulle komme" (Matteus 11:14). Men hans tid var ikke Herrens store og fryktinngytende dag. Skal vi ikke ennå huske Moseloven, vedtektene og rettsreglene? Det ser slik ut.

Vedtektene, rettsreglene og forordningene er uopphørlige prinsipper i Guds plan for livet, og derfor er de fortsatt en viktig del av Jehovas lov og Hans sannhet i dag. Det gjør dem til nåtidig sannhet og en del av Guds pakt med sitt folk.

Pakten Gud foreslo å inngå med Israel, ble understøttet av løftet om å bære dem og hjelpe dem. Israel snudde på dette og lovet Gud å gjøre alt dette i egen kraft. Men Guds evige paktsløfte har alltid vært: "Jeg vil velsigne dere", og som Han gjentok senere: "Jeg vil legge Min Ånd i dere og **Jeg vil la dere vandre etter Mine vedtekter, og dere skal holde Mine rettsregler og gjøre etter dem**" (Esekiel 36:27).

Det neste spørsmålet er: "Er de årlige samlingene, 'Herrens høytider', inkludert i vedtektene?"

Jesus fortalte en lignelse om en fest, et stort måltid, som ble tilbudt mange, men som av flere interessante grunner, ble ignorert:

Når du holder et **gjestebud (en fest)**, så innby de fattige, de vanføre, de lamme og de blinde ... En mann holdt **et stort gjestebud** og inviterte mange, og da **tiden for gjestebudet** kom, sendte han sin tjener ut for å si til dem som var invitert: "Kom, for nå er alt gjort ferdig!" Da begynte hver og en av dem å unnskyldte seg. Den første sa til ham: "Jeg har kjøpt et **jordstykke**, og jeg må gå og se på det. Jeg ber deg om å ha meg unnskyldt." En annen sa: "Jeg har kjøpt fem spann med **okser**, og jeg går nå for å prøve dem. Jeg ber deg om å ha meg unnskyldt." Enda en annen sa: "Jeg har giftet meg med en **hustru**, derfor kan jeg ikke komme." Lukas 14:13, 16-20

Jeg er for opptatt med mitt arbeid, eller jeg er gift med en kvinne, en kirke med en trosbekjennelse som forbyr meg å komme. Å unnskyldte seg fra

Guds invitasjon til å komme sammen på Hans fastsatte tider var vanlig allerede på Paulus' tid.

Og la oss se til hverandre for å **fremkalle kjærlighet og gode gjerninger: ikke forlate det å samles**, slik noen pleier å gjøre, men la oss formane hverandre, og det så mye **mer, idet dere ser at dagen nærmer seg**. Hebreerbrevet 10:24,25

30 år etter korset, hadde noen for vane å gi avkall på å komme sammen. Disse sammenkomstene var en anledning til å oppmuntre hverandre til kjærlighet, gode gjerninger og til å ofre lovprisningsoffer!

La oss derfor **til enhver tid bære fram lovprisningsoffer** til Gud ved Ham, det vil si, frukten av våre lepper som gir takk til Hans navn. Men glem ikke å gjøre godt og å dele med andre, for Gud har velbehag i **slike offer**. Hebreerbrevet 13:15,16

For at de **hver morgen skulle stå å takke og lovprise Herren, og likeledes ved aftenstid**, og hver gang det ble båret fram brennoffer til Herren på sabbatene, på nymånedagene og på de fastsatte høytidene, etter tallet som var fastsatt i den forordningen som var blitt befalt dem, dette skulle de gjøre **regelmessig** framfor Herren.
1. Krønikebok 23:30,31

Morgen- og kveldstilbedelse er tiden for å komme fremfor Faderen i lovprisning og takk for "Hans vidunderlige gjerninger mot menneskebarna" (Salme 107:8). Moses fikk beskjed om å kalle folket sammen til bestemte tider.

Lag to **sølvtrumpeter** til deg selv; du skal lage dem av hamret sølv; du skal bruke dem når du skal **kalle sammen forsamlingen**, og når du skal kalle leirene til oppbrudd. Og når de blåser i begge, skal **hele forsamlingen samle seg** hos deg ved døren i møte-tabernaklet. Også **på deres gledesdag, på deres høytidsdager, og i begynnelsen på deres måneder**, skal dere blåse i trompetene over deres brennoffer og over slaktofrene av deres fredsoffer; og de skal være til **påminnelse** for dere framfor deres Gud: Jeg er Herren deres Gud.
4. Mosebok 10:2,3,10

Påskan var en høytidsdag; **Pinsen** var en gledesdag. **Forsoningsdagen** var en høytidsdag; **Løvhyttfesten** var en gledesdag.

Fastsatte tider, begynnelsen og slutten på dagen, begynnelsen på måneden, begynnelsen på året, slutten på året – dette var viktige bestemte tider for tilbedelse og samvær med Gud. Ikke sporadiske, tilfeldige tidspunkter når det måtte passe, men regelmessig morgen- og kveld-tilbedelse, ukentlig tilbedelse, månedlig tilbedelse, årlig tilbedelse, bønn, takksigelse og lovprisning vil bevare vårt grep om Gud.

Og det skal skje, hvis du hører nøye på Herren din Guds røst, så du gir akt på og overholder alle Hans bud som jeg befaler deg i dag, at Herren din Gud vil sette deg høyt over alle nasjonene på jorden. Og alle disse velsignelsene skal komme over deg og innhente deg, hvis du adlyder Herren din Guds røst. Velsignet skal du være i **byen**, og velsignet skal du være på **marken**. Velsignet være **frukten fra din kropp, grøden** av din jord og frukten fra ditt **buskap**, forøkningen av dine kyr og tilveksten av dine sauer. Velsignet være din **kurv og ditt forråd**. ... Og Herren skal gi deg **rikelig med eiendeler**, ved frukten fra din kropp, ved frukten fra ditt småfe og storfe, og ved grøden av din jord, i det landet som Herren sverget for dine fedre at Han ville gi deg. Herren **skal åpne himmelen, sitt gode skattkammer** for deg, for å gi ditt land **regn** i sin årstid og for å velsigne deg i alt du foretar deg. Du skal låne til mange nasjoner, men selv skal du ikke låne. 5. Mosebok 28:1-5,11,12

De tre områdene som var kilden til unnskyldningen for dem som ikke tok imot invitasjonen til å komme til festen, det store måltidet, er nettopp de tingene som Gud vil velsigne hvis vi møter opp.

Og det skal skje at alle som er igjen av alle de nasjonene som kom mot Jerusalem, skal **år etter år dra opp for å tilbe Kongen, hærskares Herre, og for å holde løvhyttfesten**. Og det skal være slik at hver den av alle jordens slekter som ikke vil dra opp til Jerusalem for å tilbe Kongen, hærskares Herre, ja, over dem skal det **ikke komme noe regn**. Hvis Egypts slekt ikke drar opp og ikke kommer, skal de heller **ikke få regn**; det skal være plagen som Herren vil slå de hedningene med som ikke kommer opp **for å holde**

Løvhyttfesten. Dette skal være straffen for Egypt og straffen for alle de nasjoner som ikke kommer opp **for å holde løvhyttfesten.**
Sakarja 14:16-19

Selv om Løvhyttfesten er anledningen til å samles "år etter år" for å tilbe Herren, og løftet om regn er gitt til dem som gjør det, kan dette avsnittet i Sakarja være forvirrende med hensyn til når nøyaktig vil dette finne sted. Siden kapittelet begynner med et angrep på Jerusalem, Kristi nedstigning på Oljeberget og fortæringen av tunger, øyne og beina til de onde, tyder dette på at handlingen finner sted etter tusenårsriket (Åpenbaringen 20). En oppfordring til å feire Løvhyttfesten etter tusenårsriket, betyr at festen ikke bare er ment for kristne før korset, men også for kristne etter korset.

Dere skal **holde Mine sabbater** og vise ærefrykt for Min helligdom: Jeg er Herren. **Dersom dere vandrer etter Mine vedtekter og holder Mine bud**, så dere gjør etter dem, **da vil Jeg gi dere regn i rette tid**, og landet skal gi sin grøde, og trærne på marken skal gi sin frukt... **Men** hvis dere ikke vil høre på Meg, og ikke vil gjøre etter alle disse budene, og hvis dere **forakter Mine vedtekter**, eller hvis deres sjel **avskyr Mine bud**, så dere **ikke vil gjøre etter alle Mine bud**, men **bryter Min pakt**, da vil Jeg gjøre dette med dere: Jeg vil la redsel komme over dere, tæring og brennende feber, som skal **fortære øynene og gi sorg i hjertet.** ... Da skal **landet nyte sine sabbater**, så lenge det ligger øde og dere er i deres fienders land; da skal landet hvile og nyte sine sabbater. Så lenge det ligger øde, skal det hvile – fordi det ikke fikk hvile på deres sabbater, da dere bodde der. 3. Mosebok 26:2-4,14-16,34,35

Legg merke til den klare sammenhengen mellom budene og vedtektene. Budene ble først talt av Herren fra Sinaifjellet, og deretter ble vedtektene gitt til Moses for at han skulle lære og instruere folket. Selv om rettsregler og vitnesbyrdene også nevnes sammen med disse to, blir budene og vedtektene ofte nevnt sammen:

"holde alle Hans **vedtekter** og Hans **bud**" 5. Mos 6:2.

"holde Herrens **bud** og Hans **vedtekter**" 5. Mos 10:13.

"gjøre etter Hans **bud** og Hans **vedtekter**" 5. Mos 27:10.

"gjøre etter alle Hans **bud** og Hans **vedtekter**" 5. Mos 28:15.
 "holde Hans **bud** og Hans **vedtekter**" 5. Mos 28:45.
 "holde Hans **bud** og Hans **vedtekter**" 5. Mos 30:10.
 "holde Mine **vedtekter** og Mine **bud**" 1. Kong 3:14.
 "holde Mine **bud** og Mine **vedtekter**" 1. Kong 9:6.
 "han holdt Mine **bud** og Mine **vedtekter**" 1. Kong 11:34.
 "holde Mine **vedtekter** og Mine **bud**" 1. Kong 11:38.
 "holde Mine **bud** og Mine **vedtekter**" 2. Kong 17:13.
 "Mine **vedtekter** og Mine **bud**" 2. Krøn 7:19.
 Se også 2. Mosebok 15:26; 3. Mosebok 26:3; 5. Mosebok 4:40; 1. Kongebok 8:61; Esra 7:11; Salmene 89:31; 119:48.

Budene, innskrevet på stein, ble plassert i paktens ark. De var ikke tilgjengelige for folket, heller ikke for prestene, for det var bare ypperstepresten som hadde adgang til Det aller helligste, der arken var plassert, og selv der var den under nådestolens dekke. Dermed var budene usynlige for folket. Men vedtektene og rettsreglene ble skrevet i Lovboken som ble plassert ved siden av arken, og som prestene fikk et eksemplar av for å undervise folket i, og for å lese den opp for dem på Løvhyttefesten hvert syvende år (5. Mosebok 31:10,11).

Budene var først usynlige; deretter kom vedtektene, som var en synlig kopi eller et bilde av budene. Vedtektene forklarte og forstørret budene.

Dette forholdet mellom budene og vedtektene gjenspeiles i kilde-kanalforholdet mellom Far og Sønn: Lysets Far, som er kilden til "alle gode og fullkomne gaver" (Jakob 1:17), "den usynlige, den eneste vise Gud" (1. Timoteus 1:17), "som ingen har sett og heller ikke kan se" (1. Timoteus 6:16), og "Hans kjære Sønn... den usynlige Guds bilde" (Kolosserbrevet 1:13,15), "det uttrykte bilde av Hans person" (Hebreerbrevet 1:3).

Usynlig kilde

Gud, Faderen

Budene

Det største lyset (solen) (1. Mos 1:14)

Skjult om natten

Synlig manifestasjon

Jesus, Sønnen

Vedtektene

Det minste lyset (månen)

Avhengig av solen

På samme måte som "alle mennesker skal ære Sønnen slik de ærer

Faderen" (Johannes 5:23), skal vi også ære vedtektene slik vi ærer budene.

2. Hva inneholder vedtektene?

Vedtektene beskytter De ti bud, uttrykker prinsippene i Guds rikes lov, håndheves av morallovens makt, forklarer klart og tydelig moralloven og angir enkelt lydighetens velsignelser. De er anvisninger som Herren ga til sitt folk.

Vedtektene er underordnet De ti bud, men får autoritet og kraft fra moralloven. Vedtektene representerer, forklarer og forstørrer De ti bud. Forholdet mellom vedtektene og Guds lov er parallelt med forholdet mellom Guds Sønn og Hans Far, "Den Eldgamle av dager" (Dan 7:13). Vi finner vedtektene beskrevet i detalj i 5. Mosebok.

I 5. Mosebok kapittel 26, instrueres folket til å:

1. Gi **førstegrøden** til Herren, tilbe Ham og minnes hvordan Gud førte Jakob fra Labans land til Egypt og til Kanaan; å glede seg over alt det gode Herren har gitt dem.
2. Tienden det tredje året er for prester, fremmede, farløse og enker.

5. Mosebok kapittel 27 instruerer dem til å:

1. Sette opp store pussede **steiner på Ebalfjellet**, og skrive lovens ord på dem.
2. Ikke lage noen **utskårne bilder**.
3. Ikke vanære dine **foreldre** (høres ut som De ti bud).
4. Ikke fjerne din **nestes landemerke**.
5. Ikke få **de blinde** til å gå av veien.
6. Ikke forvreng dommen over den **fremmede, farløse eller enken**.
7. Ikke **ligge med** din fars hustru.
8. Ikke **ligge med** noe dyr.
9. Ikke **ligge med** din søster, tante eller svigermor.
10. Ikke **slå** din neste i hemmelighet.
11. Ikke ta imot **belønning for å drepe** en uskyldig person (ingen

leiemordere).

Kapittel 28 lister opp alle **velsignelsene** som følger av å holde disse vedtektene, og alle **forbannelsene** som følger av å ignorere dem. Men disse er ikke de eneste vedtektene. Fra og med kapittel 12, følger en annen liste:

1. **Ødelegg alle avguder** og hedenske guder i landet når dere kommer inn i det.
2. Ikke **spis blod**.
3. Ikke **spis tienden** av avlingen hjemme, men sammen med din familie og presten der han tjener.

Kapittel 13 fortsetter:

1. Stein til døde enhver profet eller ethvert familiemedlem som prøver å få dere til å tjene **andre guder**.
2. **Ødelegg fullstendig** enhver by som prøver å få deg til å tjene **andre guder**.

Kapittel 14 inneholder flere vedtekter:

1. Ikke **skjær deg selv eller barbere ditt hode** når du sørger over de døde.
2. Ikke **spis avskyelige ting** som kameler, kaniner, griser, ørner, gribber, hauker, kråker, ugler, pelikaner, storker og alle flygende insekter.

Kapittel 15 også:

1. Frigjør slavene dine og all gjeld **hvert syvende år**.
2. **Vær raus mot de fattige** og lån dem det de trenger.
3. Ikke sett **førstefødte kyr** i arbeid eller klipp de **førstefødte sauene**.

Kapittel 16 fortsetter med mer:

1. Overhold den første måneden og hold **Påsken**.
2. Spis **usyret brød i sju dager**, og den sjuende er en høytidelig arbeidsfri dag.

3. Tell **syv uker** og gi til Herren etter Hans velsignelser.
4. **Gled deg** framfor Herren sammen med familie, fremmede, tjenere, farløse og enker.
5. Hold **Løvhyttefesten** i åtte dager etter at dere har høstet avlingene.
6. **Tre ganger i året** skal alle menn tre framfor Herren:
a) De usyrede brøds høytid, b) Ukefesten og c) Løvhyttefesten.
7. Dommerne må ikke ta imot **bestikkelser**.
8. Ikke plant skogholt i nærheten av deres altre, og sett ikke opp noe **billedstøtter**.

Kapittel 17:

1. Ikke ofre **dyr med lyte**.
2. Stein til døde alle som tilber **en annen gud**, solen, månen eller himmelens hærskarer.
3. Aksepter **dommerens dom**; stein de som nekter å godta hans dom.
4. Sett bare **konger over dere** fra deres eget folk.
5. Kongen må **lese fra loven** og følge den alle sine livs dager.

Kapittel 18:

1. Prestene blir forsørget av **ofringene og førstegrøden**.
2. Ikke la dine barn **gå gjennom ilden**; ikke bruk **spådomskunst** eller **akte tider**.
3. Ikke tillat **fortryllere, hekser, magikere, de som rådfører seg med tjenende ånder, trollmenn, åndemanere** være i landet.

Vi burde ikke ha noen problemer med å overholde nesten alle disse bestemmelsene. Steining av mennesker og ofring av dyr er de to åpenbare unntakene. Kristus sørget for at slakt- og matoffer opphørte da Han døde på korset (Daniel 9:27). Steining var en del av lovene som ikke var god. Det ble lagt til loven fordi dette var en praksis Israel hadde tatt med seg fra Egypt (se Esekiel 20:25, 2. Mosebok 8:26; 17:4).

Legg merke til de omfattende detaljene i kapittel 16 om de tre gangene i året da folket skulle samles for å tilbe Gud og glede seg framfor Ham.

Høytidene ser ut til å være en viktig del av vedtektene. De må imidlertid ikke inkluderes i "å akte tider", som er forbudt i kapittel 18.

3. Inneholder høytidene moralske prinsipper?

Sabbaten er en moralsk lov. De årlige høytidene ble innstiftet for å minne Israel om sabbatens hellige forpliktelse. De årlige høytidene er en påminnelse om det moralske prinsippet i sabbaten. De årlige høytidene ga uttrykk for lovprisning og takknemlighet for Guds godhet. Disse er moralske prinsipper. De årlige høytidene var ikke en øvelse i vilkårlig suverenitet; det betyr, Gud bestemte ikke for å tving folk til å holde tidene bare fordi Han ønsket det; de er ikke vilkårlige regler som skal følges. Høytidene var utformet for *deres eget beste*. Det gode er et moralsk prinsipp. Det er slik Gud designet at livet skulle fungere.

Det at hele Israel ble kalt sammen til gudstjeneste, skapte en utvidet mulighet for fellesskap og lovprisning. Dette gjør de årlige sabbatene til en utvidelse og forstørrelse av prinsippene for den ukentlige sabbaten. Påstanden om at en årlig sabbat bare var seremoniell, kaster en skygge over den ukentlige sabbaten og nedvurderer betydningen av sabbaten. Men for at de årlige høytidene skulle være en påminnelse om sabbatens hellige forpliktelse, måtte de inkludere en utvidelse av det samme moralske prinsippet, ellers kunne de ikke være en påminnelse om sabbaten, i ånd og i sannhet.

4. Må vi holde vedtektene for å bli frelst?

Ta dette spørsmålet et skritt videre: Må vi holde De ti bud for å bli frelst?

Derfor blir intet kjød rettferdiggjort ved lovens gjerninger i Hans øyne, for ved loven kommer kunnskapen om synd. Romerbrevet 3:20

Å holde De ti bud som et *middel* til frelse vil aldri rettferdiggjøre et menneske. Frelsen oppnås bare gjennom Kristi offer. Men når vi først har

tatt imot denne frelsen ved troen i Jesus, holder Gud sitt løfte og skriver sin lov i vårt hjerte.

For dette er den pakten som Jeg vil slutte med Israels hus etter de dager, sier Herren: Jeg vil legge Mine lover i deres sinn og skrive dem i deres hjerter; og Jeg vil være deres Gud, og de skal være Mitt folk. Hebreerbrevet 8:10

Dette gjelder både for vedtektene og De ti bud. Ingen av dem er et *middel* til frelse, men begge vil bli åpenbart i de frelstes liv, fordi lovens *prinsipper* blir skrevet i våre hjerter. Rettferdiggjørelse ved tro fører til lydighet mot (en naturlig underkastelse under) alle Guds bud, og Hans bud er ikke tunge.

For dette er Guds kjærlighet, at vi holder Hans bud; og Hans bud er ikke tunge. 1. Johannes 5:3

5. Hvorfor holder vi noen av vedtektene, men ikke alle?

Vedtektene er en blanding av noen ganske fornuftige og noen helt upraktiske bestemmelser – særlig de som forfekter stening til døden. Disse ble gitt på grunn av folkets egne prinsipper for domshandlinger og deres harde hjerter. Men hvis vi aksepterer tienden og det å skille mellom ren og uren mat, hva gjør vi da med reglene som angår konger, dyr med lyte, førstefødte fra flokken, osv?

Noen hevder at vi ikke bare kan velge og vrake i hvilke regler vi skal følge – det er enten alle eller ingen, sier de. Men det finnes i hvert fall ett prinsipp som vi kan følge: De som omhandler offersystemet, gjelder ikke lenger. Mat- og drikkeoffer, syndoffer, skyldoffer, takkoffer, renselsesritualer med røde kviger, renselsesritualer for spedalskhet – alt som involverer blod- eller ildoffer – kan vi forkaste (Daniel 9:27; Hebreerbrevet 10:1-10). Det eneste offeret vi blir bedt om å bringe i dag, er et levende offer av oss selv og lovprisningsoffer (Romerbrevet 12:2; Jeremia 33:11; Hebreerbrevet 13:15).

Sabbatsbudet i De ti bud sier at vi skal la tjenerne og buskapen hvile. Dette betyr ikke at alle som holder sabbat må ha tjenere og buskap. Det ble tatt med i den sammenhengen det gjaldt. Det samme gjelder for alle vedtektene. Vedtekter som forbyr "å koke en geitekilling i melken til dens mor" eller forbudet mot "å vanpryde kantene på skjegget" for å hedre de døde, har ingen anvendelse i dagens samfunn. Nøkkelen er å se prinsippet og deretter anvende det.

Hebreerbrevet henviser til lovprisningsofferet som er knyttet til de daglige, ukentlige, månedlige og årlige tidene som er beskrevet i 1. Krønikebok og Hosea.

La oss derfor **til enhver tid bære frem lovprisningsoffer** til Gud ved Ham, det vil si, frukten av våre lepper som gir **takk** til Hans navn. Hebreerbrevet 13:15

Ta med dere ord, og vend tilbake til Herren. Si til ham: "Ta bort all vår syndeskyld; ta nådig imot oss, så vil vi gi **våre leppers kalver.**" Hosea 14:2

For at de **hver morgen skulle stå å takke og lovprise Herren, og likeledes ved aftenstid**, og hver gang det ble båret fram **brennoffer** til Herren på **sabbatene**, på **nymånedagene** og på de **fastsatte høytidene**, etter tallet som var fastsatt i den forordningen som var blitt befalt dem, dette skulle de gjøre **kontinuerlig** framfor Herren. 1. Krønikebok 23:30, 31.

Brennofferet av uskyldige dyr opphørte da Guds Lam døde. Vi fortsetter imidlertid å ofre lovprisningsoffer. Både før og etter korset, ble disse ofret "kontinuerlig", spesielt på de fastsatte tidene.

Det er også et problem med å anvende visse dommer i dag. Vi steiner ikke folk som samler ved på sabbaten, tilber andre guder eller begår ekteskapsbrudd, fordi vi ikke lever under nasjonen Israel. Steining ble innført på grunn av deres harde hjerter. Det gjenspeilte deres egen tankegang. Israel tok med seg steining fra Egypt.

Og Moses sa [til Farao]: Det er ikke riktig å gjøre slik, for det vi ofrer til Herren vår Gud er en styggedom for egypterne. Hvis vi for

egypternes øyne ofrer det som er en styggdom for dem, **vil de ikke da steine oss?** 2. Mosebok 8:26

Og Moses ropte til Herren og sa: Hva skal jeg gjøre med dette folket? **De er nesten rede til å steine meg!**" 2. Mosebok 17:4

Si til dem: Så sant Jeg lever, sier Herren, **slik dere har talt** for Mine ører, **slik vil Jeg gjøre** med dere. 4. Mosebok 14:28

For med den dommen dere dømmer, skal dere selv bli dømt; og med det mål dere selv bruker, skal det bli målt opp tilbake til dere. Matteus 7:2

I dag er vi underlagt lovene i det landet vi lever i (Romerbrevet 13:1,2). Dette konseptet kan virke forvirrende i begynnelsen, men for en mer detaljert forklaring, se kapittel 8 i boka "*Agape*" og kapittel 6 i boka "*Father of love*". Begge kan lastes ned gratis på fatheroflove.info.

6. Er høytidene en del av offersystemet?

Offersystemet inneholdt alle de detaljerte bestemmelsene om hva slags dyr som skulle brukes til de ulike ofringene. Et årsgammel lam som syndoffer, en okse som skyldoffer, et par turtelduer hvis man var fattig osv. Det var bestemte prosedyrer som skulle utføres for å forberede offeret, dets plassering på alteret, hva man skulle gjøre med blodet og asken, hva kunne spises, om det var mat- eller drikkoffer inkludert, osv. Og nesten alt ble gjort ved å føre fram et offer – alt.

Høytidene, alle Herrens høytider, var forbundet med bestemte ofringer. Fra 4. Mosebok kapittel 28, kan vi lese følgende (alle ofringene nevnt i listen under hadde tilhørende mat-og drikkoffer med seg):

Sabbaten: 2 lam, pluss den daglige morgen- og kveldsofre.

Påskan: 1 påskelam, pluss den daglige morgen- og kveldsofre.

De usyrede brøds dager: 2 okser, 1 vær, 7 lam, 1 geitekillling, pluss den daglige morgen- og kveldsofre i 7 dager.

Pinsen: 2 okser, 1 vær, 7 lam, 1 geitekillling, pluss den daglige morgen- og kveldsofre.

Trompetfesten: 1 okse, 1 vær, 7 lam, 1 geitekillling, pluss den daglige morgen- og kveldsofre, samt offeret for nymånen.

Forsoningsdagen: 1 okse, 1 vær, 7 lam, 1 geitekillling, pluss 2 geitekillinger og den daglige morgen- og kveldsofre.

Løvhyttefesten: 13 okser, 2 værer, 14 lam, 1 geitekillling, pluss den daglige morgen- og kveldsofre i 7 dager, med en okse mindre hver påfølgende dag

Alle høytidene hadde brennofre, også den ukentlige syvendedags-sabbaten.

7. Er syvendedags-sabbaten en vedtekt eller en høytid?

Den aller første høytiden som nevnes, både i 3. Mosebok kapittel 23 og i 4. Mosebok kapittel 28, er den ukentlige sabbaten.

Og Herren talte til Moses og sa: "Tal til Israels barn og si til dem: Når det gjelder **Herrens høytider**, som dere skal kunngjøre som hellige sammenkomster, så er disse **Mine høytider**. I seks dager skal arbeidet bli gjort, men den **syvende dagen er sabbatshvile**, en hellig sammenkomst. Dere skal ikke gjøre noe arbeid på den dagen; den er **Herrens sabbat** hvor dere enn bor. Dette er **Herrens høytider**, hellige sammenkomster, som dere skal kunngjøre på deres fastsatte tider." 3. Mosebok 23:2-4

På sabbatsdagen skal dere føre fram **to årsgamle lam** uten lyte, og to tiendedeler av en efa finsiktet mel som **matoffer**, blandet med olje, sammen med det **drikkofferet** som hører til – dette er brennofferet for hver sabbat, ved siden av det **vedvarende brennofferet** og det **drikkofferet** som hører til. 4. Mosebok 28:9,10

Hver sabbat ble det ofret to dyreoffer og to tilleggsoffer. Men selv om ofringene opphørte ved korset, ble ikke sabbaten berørt, for den er både

et minne og typisk. Skapelsens sabbat er grunnlaget for et helt eget system, et system av sabbater som alle har den ukentlige sabbaten som sitt grunnlag eller sin kilde. Den syvende uken, den syvende måneden og det syvende året er avledet av og har sin opprinnelse i den ukentlige syvendedags-sabbaten. Den er en kilde til velsignelse som bringer perioder med **åndelig forfriskning**. Du finner mer informasjon om dette i boken "*Fountain of Blessing*" på *fatheroflove.info*.

8. Hvor mange sabbater er det?

- Etter seks arbeidsdager, er det Herrens syvendedags-sabbat.
- Den 15. dagen i den første måneden, er den første årlige Usyrede brødsdagers-sabbat.
- Etter sju dager, er det den andre årlige Usyrede brødsdagers-sabbat.
- På slutten av de syv ukene hvert år, er det den årlige Pinesabbaten.
- I den syvende måneden, på den første dagen, er det den årlige Trompetsabbaten.
- Den tiende dagen i samme måned, er den årlige Forsonings-sabbaten.
- Den 15. dagen i samme måned, er den første årlige Løvhyttfest-sabbaten.
- Etter åtte dager, er det den andre årlige Løvhyttfest-sabbaten.
- Etter seks plantesesonger, holder den dyrkede jorden en sabbatshvile i et år.
- Etter sju jordsabbater, holder den dyrkede jorden en jubileums jordsabbat. Dette skjer i det 50. året, noe som resulterer i to jordsabbater på rad.
- Etter seks tusen år med synd, vil hele jorden holde et syvende årtusenssabbat, dvs. 1000 år med sabbatshvile for hele verden.

Det er mange sabbater!

Hvert syvende år og hvert 50. år, ble det holdt sabbat da det ikke ble sådd;

bøndene tok ferie og jorden hvilte. Dette var et offer, ikke av husdyr, men et arbeidsoffer i full tillit til Jehovas lovede velsignelse om å utføre et mirakel det sjette året, akkurat som Han gjorde på den sjette dagen da det regnet en dobbel porsjon med manna i ørkenen (2. Mosebok 16). Og på det sjette året av den syvende jordsabbaten, fikk de en trippel velsignelse som skulle forsørge dem gjennom det syvende (og nå 49.) året og også gjennom det 50. jubelåret!

Bør vi la jorden hvile hvert syvende år og hvert jubelår? Moderne økologiske gartnere erkjenner at det er klokt å la jorden hvile, rotere avlingene og la jorden og det skjøre økosystemet forynge seg.

9. Hva er sabbatsvelsignelsen?

Og på den syvende dagen fullendte Gud sitt verk som Han hadde gjort, og på den syvende dagen hvilte Han fra hele sitt verk som Han hadde gjort. Så **velsignet** Gud den syvende dagen og **helliget** den. 1. Mosebok 2:2,3

For på seks dager skapte Herren himmelen og jorden, havet og alt som er i dem, og Han hvilte på den syvende dagen. Derfor **velsignet** Herren sabbatsdagen og **helliget** den. 2. Mosebok 20:11

Den ukentlige syvendedags-sabbaten ble velsignet og helliget av Gud. Men sabbatsvelsignelsen omfatter også alle de andre sabbatsprinsippene – den syvende uken, den syvende måneden, det syvende året, og det syvende syvende året, nemlig jubelåret. Det er derfor vi blir bedt om å lære oss å nummerere med syvere.

Hvert syvende år skulle jorden hvile, "en sabbatshvile for jorden, en sabbat for Herren" (3. Mosebok 25:4).

Så vil Jeg befale Min **velsignelse** å komme over dere i det sjette året, og det skal gi en avling som rekker for tre år. 3. Mosebok 25:21

Som manna-velsignelsen på den sjette dagen i 2. Mosebok kapittel 16, skulle det sjette året før det 49. året motta en trippel velsignelse, nok til å

holde folket i live i tre år (det 7. årets jordsabbat og det 8. jubelårets jordsabbat) til de igjen kunne høste.

Velsignelsen ble også gitt til dem som skulle komme tre ganger i året for å samles til de fastsatte hellige sammenkomstene:

Du skal holde løvhyttefesten i syv dager... I syv dager skal du holde en høytid for Herren din Gud på det stedet som Herren utvelger, **fordi** Herren din Gud skal **velsigne deg** og hele din avling og i alt det du foretar deg, så du sannelig kan glede deg. Tre ganger i året skal alle av hankjønn vise seg framfor Herren din Gud på det stedet som Han utvelger: ved de usyrede brøds høytid, ved ukefesten og ved løvhyttefesten; og de skal ikke vise seg tomhendte framfor Herren. Hver mann skal gi den gaven han har evne til, etter Herren din Guds **velsignelse**, slik Han har gitt deg. 5. Mosebok 16:13-17

Ikke bare den syvende dagen og det syvende året, men også den syvende måneden er utpekt som en spesiell hviletid. 3. Mosebok 23:24 introduserer den syvende måneden med et interessant uttrykk i den greske oversettelsen av Det gamle testamente, som kalles Septuaginta (LXX):

λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λέγων τοῦ μηνὸς τοῦ ἐβδόμου μιᾶ τοῦ μηνὸς ἔσται ὑμῖν **ἀνάπαυσις** μνημόσυνον σαλπίγγων κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν
Tal til Israels sønner og si: I den syvende måneden, på den første i måneden, er den din **høy-hvile**, en minnedag for trompeter, hellig sammenkomst for dere

Den første dagen i den syvende måneden er Trompetfesten, den eneste nymånefesten som har en sabbatshvile. På gresk er det ordet ἀνάπαυσις (*anapousis*).

ana– et prefiks som indikerer økning, heve, bygge opp.

–*pousis* betyr pause, hvile. Til sammen: en "høysabbat".

Ti dager senere er det Forsoningsdagen. Legg merke til at *anapousis* dukker opp igjen i 3. Mosebok 16:31:

σάββατα σαββάτων **ἀνάπαυσις** αὕτη ἔσται ὑμῖν καὶ ταπεινώσετάς
ψυχὰς ὑμῶν νόμιμον αἰώνιον
Sabbatenes sabbat, **høy-hvile** skal den være for dere, og dere skal plage
deres sjeler, en evig vedtekt

Forsoningsdagen er den eneste av de årlige hellige sammenkomster som er en *shabbat*-sabbat. I likhet med den ukentlige sabbaten, er det også en dag der det ikke skal utføres *noe* arbeid i det hele tatt. Det er derfor den kalles "sabbatenes sabbat". Det er også det eneste stedet i Skriften der det gis eksplisitte anvisninger om tiden for når sabbaten begynner og slutter (3. Mosebok 23:32):

σάββατα σαββάτων ἔσται ὑμῖν καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἀπὸ ἐνάτης τοῦ μηνὸς ἀπὸ ἐσπέρας ἕως ἐσπέρας σαββατιεῖτε τὰ σάββατα
Sabbatenes sabbat skal det være for dere, og dere skal plage deres sjeler; på den niende dagen i måneden, **fra kveld til kveld** skal dere feire deres sabbatenes sabbat.

For oldtidens Israel, var den dagen den helligste dagen i løpet av hele året. Fra solnedgang til solnedgang skulle folket "plage" sine sjeler. Hvis de ikke gjorde det denne dagen, ville det resultere i permanent adskillelse. For det åndelige Israel i dag, er den antitypiske "dagen" en tid for nøkterne forberedelser og sjelig renselse, for på slutten av denne tiden vil vår Yppersteprest forlate Det aller helligste for å komme med den høytidelige uttalelsen: "Den som er hellig, la ham fortsatt være hellig ... den som er skitten, la ham fortsatt være skitten" (Åpenbaringen 22:11).

Fem dager senere, begynner den åtte dager lange Lønhyttefesten. Den første og den siste dagen er sabbater for *anapausis*, økt hvile, som i 3. Mosebok 23:39:

καὶ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἐβδόμου τούτου ὅταν συντελέσητε τὰ γενήματα τῆς γῆς ἐορτάσετε τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας τῆ ἡμέρᾳ τῆ πρώτῃ **ἀνάπαυσις** καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὄγδῳ **ἀνάπαυσις**
Og på den femtende dagen i den syvende måneden, når dere har samlet inn landets grøde, skal dere holde en høytid for Herren i syv dager; på den første den dagen skal det være en **høy-hvile**, og den åttende dagen skal

det også være en **høy-hvile**

En intensivering av hvilen skjer i den syvende måneden, da fire av de syv årlige sabbatene inntreffer på denne tiden.

Første måned						Syvende måned
1	2	3	4	5	6	7 HVILE
PS	S		S			SSS
<small>1234567</small>						<small>12345678</small>
	1 2 3 4 5 6 7					
	VÅR					HØST

Løvhyttfestens 8. dag, kalt den store dagen (blå G), ligger etter høstens 7-dagers fest, og speiler Påsken (svart P) som ligger før vårens 7-dagers fest tilhørende Usyrede brøds høytid.

Septuaginta (LXX), den greske oversettelsen av de gammeltestamentlige skriftene, bruker bare ordet *anapausis* for de tre høstfestene.

Nå var løvhyttfesten, jødernes høytid, for hånden ... Da det var omkring midt i høytiden, gikk Jesus opp i templet og lærte folket ... På den siste dagen, den store dagen i høytiden, sto Jesus fram, ropte og sa: "Om noen tørster, la ham komme til Meg og drikke. Den som tror på Meg, som Skriften har sagt, ut fra hans indre skal det flyte strømmer av levende vann." Johannes 7:2,14,37,38

Da Jesus stod fram på den siste dagen av Løvhyttfesten, på den store dagen, og sa: "Den som er tørst, la ham komme til Meg og drikke", gjentok Han innbydelsen Han hadde gitt i Matteus 11:28: "Kom til Meg, alle dere som strever og bærer tunge byrder, og Jeg vil gi dere *hvile*." Det greske ordet for "hvile" her er ἀναπαύσω – Jeg vil gi dere *anapausis* – Jeg vil øke deres *hvile*. Denne økte hvilen som vi får gjennom de fastsatte sabbatene, utgjør en forskjell mellom de vise og de uforstandige jomfruene som Jesus snakket om i sin lignelse i Matteus 25:1-13. De kloke hadde ekstra olje, som representerer Guds Hellige Ånd (Hans uselviske nærvær), i sine lamper. I bibelske bilder og profetiske visjoner, representerer en kvinne, Guds menighet/folk (Jeremia 4:31; 6:2; Jesaja

51:16; 2. Korinterbrev 11:2).

I Åpenbaringen 12, ser vi et bilde av Guds folk, også representert ved en vakker kvinne, "kledd i solen, med månen under sine føtter". De kjenner til at Herren har utnevnt månen for årstider (de fastsatte tidene).

Han utnevnte månen til å angi årstider; solen kjenner sin nedgang.
Salme 104:19

Og Gud sa: La det bli **lys på himmelfirmamentet** for å skille dagen fra natten; og la dem være til tegn og for **årstider**, og for dager og år. 1. Mosebok 1:14

Det hebraiske ordet for "årstider" her er *moédim*, som bokstavelig talt betyr "fastsatte tider" eller "hellige høytider". Legg merke til hvordan den populære Strongs Konkordans definerer *moédim*:

Strongs Konkordans H4150 Fra H3259; egentlig en avtale, det vil si en fastsatt tid eller sesong; **nærmere bestemt en høytid**.

I *Holman Christian Standard Bibel* er det oversatt slik: "De skal tjene som tegn for **høytider** og for dager og år." I fotnoten står det: "Eller for de fastsatte tider."

Kristus er "sabbatens Herre" (Markus 2:28), og det er Hans Ånd som kommer inn i hjertene til dem som venter på Ham ved hver syver. Hver syver er en forberedelse til den siste syver, når årtusenet med hvile begynner. Etter hvert som vi mottar hver syver, får vi mer olje i våre lamper, slik at vi blir forberedt på midnattsropet: "Gå ut og møt Ham!" (Matteus 25:6). De som har våket og ventet ved hver syver, vil være de som er forberedt på den siste krisen. De vil være klare for det endelige jubelåret.

Guds folk vil holde det jubelåret akkurat på Kristi gjenkomst. Jubelåret (som inntreffer hvert 50. år) begynner alltid på Forsoningsdagen:

Så skal du la jubeltrompeten lyde på den tiende dagen i den syvende måneden; på **forsoningsdagen** skal dere la trompeten lyde i hele landet. 3. Mosebok 25:9

På Noahs tid, bønnfalt Guds Ånd folket i 120 år (1. Mosebok 6:3; 1. Peter 3:18-20). Jesus forutsa at de siste dager vil bli akkurat som Noahs dager (Matteus 24:37-39). Tror du det er tilfeldig at ett jubileum (50) x 120 år = 6000 år? Det at Gud ga menneskene 120 år til å omvende seg på Noahs tid, representerer altså at Gud gir menneskeheten totalt 120 jubelår til å omvende seg (6000 år), og slik vil tusenårsriket bli det 7000-ende året – en sabbat av sabbater!

Tyder ikke dette på at dette sabbat-syv-prinsippet fortsatt vil gjelde i disse siste dager, når vi nærmer oss den siste fasen av den himmelske Forsoningsdagen?

10. Hvorfor holde den ukentlige sabbaten, men ikke de andre?

Den ukentlige sabbaten var befalt (i betydningen *påbudt*) å bli overholdt i Det gamle testamente; den er ikke befalt *i og for seg* i Det nye testamente; det betyr at det ikke finnes noe påbud "Du skal holde sabbatsdagen hellig" der. Jesu og apostlenes eksempel vitner imidlertid om at den fortsatt er viktig og gyldig. I Det nye testamente, handlet debattene angående sabbaten aldri om "om" eller "når" vi skulle holde den, men "hvordan" vi skulle holde den. Alle visste at vi fortsatt skulle holde den. På samme måte, var det befalt å holde de årlige sabbatene i Det gamle testamente, men de er heller ikke befalt *i og for seg* i Det nye testamente, men Jesu og apostlenes eksempel vitner om at de fortsatt er viktige og gyldige.

Dette er prinsippet om arv. På samme måte som Kristus arvet sin Fars autoritet, arver de årlige sabbatene den ukentlige sabbatens realitet. Noen forneker Guds Sønnens arv, mens andre forneker de årlige sabbatenes arv. Begge går glipp av en stor velsignelse.

På samme måte som mange forsøker å bevise Kristi guddommelighet og autoritet som uavhengige fra Faderen, forsøker mange å bevise og motbevise de årlige sabbatenes uavhengighet fra den ukentlige sabbaten. Når vi har nøkkelen til arvprinsippet gjennom Kristi identitet som Sønn,

kan vi låse opp den velsignelsen som finnes i de årlige sabbatene, nedarvet fra den ukentlige sabbaten. Syvendedags-sabbaten er både minneverdig og typisk. Hver syvende dag tilber vi Skaperen for Hans store skaperkraft, og den ukentlige sabbaten har sine antityper i den syvende uken, den syvende måneden, det syvende året, den syvende jordsabbaten og det syvende årtusenet. På samme måte er de årlige sabbatene både minneverdige og typiske. Selv om de også var forbundet med ofringer, fortsatte de å være relevante etter at offersystemet tok slutt ved korset, fordi de både er minnesmerker og typer.

Høytidene som minnesmerker

Med tiden, begynte høytidene å minne om hendelser i oltidens Israel. F.eks:

Påskan var et minne om den siste natten i Egypt og redning fra Farao.

De usyrede brødsdager var et minne om den enkle maten de fikk idet de forlot Egypt.

Pinse var et minne om Gud og Hans Sønnns nedstigning på Sinaifjellet da de ankom Sinai 50 dager etter at de hadde forlatt Egypt.

Høstens høytider er mindre åpenbart knyttet til en kjent hendelse det året de forlot Egypt. Nå som de var frie fra Egypt, ble den første Forsoningsdagen for dem feiret den høsten? Ble det blåst i trompeter ti dager før? Helligdommen i ørkenen måtte ha blitt bygget først. Kunne det ha blitt gjort i tide? Moses var på fjellet i 80 dager, og det er bare ca. 130 dager (mer eller mindre) mellom Pinse og Forsoningsdagen. Moses måtte i hvert fall ha ført tilsyn med arbeidet. Det finnes bare ingen detaljerte tidsangivelser for når det kan ha skjedd det året. Vi må også ta i betraktning frafallet i forbindelse med gullkalven og fjerningen av helligdommen fra Israel, noe som hindret dem i å komme videre. Hadde dette noen innvirkning på deres tilbedelse av Jehova? Sannsynligvis hadde det det. Har det noen innvirkning på vår tilbedelse i dag at disse høsthøytidene anses som ubetydelige? Sannsynligvis har det det.

Fra da av, markerte Løvhyttefesten at de hadde bodd i telt i 40 år i ørkenen. Men det begynte allerede da de forlot Egypt, eller i det minste da de nådde Elim, deres første lengre leiropphold. Senere ble den knyttet til høstens hvetehest, men det begynte ikke før de hadde slått seg ned i Kanaan. Førstegrødens høytid om våren krevde også en etablert bygghøst – noe som ikke skjedde i løpet av deres vandring i ødemarken. Det finnes rett og slett ikke passende hendelser som kan tjene som minnesmerker for høstens høytider.

Høytidene som typer

Høytidene var ikke bare minnemarkeringer, men også typiske. I tillegg til å være minnesmerker for tidligere historiske hendelser, var de også opptakter til fremtidige oppfyllelser. Vårens høytider var et forvarsel om døden, begravelsen, oppstandelsen og innvielsen av den kommende Messias som Yppersteprest i det hellige i den himmelske helligdommen (Hebreerbrevet 8:1,2). Dette første rommet i helligdommen inneholdt den syvgrenede menoraen, skuebrødsbordet og røkelsesalteret. Når vi leser Åpenbaringen 1:12,13, kan vi følge vår Yppersteprests vei gjennom dette rommet som starter ved menoraen. Denne menoraen befinner seg i nærheten av skuebrødsbordet (som representerer Guds trone; jfr. Matteus 19:28; Lukas 22:30), se Åpenbaringen 4:1,5. Dette bordet hadde to gylne kronelister som representerer Faderen og Sønnen (2. Mosebok 25:23-25; Åpenbaringen 22:1,3). Dernest går veien til røkelsesalteret i Åpenbaringen 8:3,4. Røkelse representerer Kristi fortjenester som blandes med Hans folks bønner, idet vi blir mer og mer lik Ham.

Høstens høytider var en forberedelse til Kristi endelige gjerning i Det aller helligste og Hans gjenkomst for å innhøste jorden. I Det aller helligste, stod paktens ark. I Åpenbaringen 11:18-19, kan vi se vår Yppersteprest gå inn i dette rommet for å utføre et domsverk.

Påskan

Da Påske-typen møtte sin antitype i Jesu død, Guds Lam, var det ikke lenger behov for dyreoffer. Ved sin død, ville Han få "slaktoffer og matoffer til å opphøre" fra vår blidgjøringsbaserte tankegang (Daniel 9:27). Å fortsette med ofringene, som Gud aldri har krevd for tilgivelse

(Salmene 40:6), ville være å forakte Kristi offer. Men et minne om Hans offer forblir i seremoniene med nattverd, dåp og fotvask. Nattverden har også ritualer og seremonier, og hvis den utføres uten hensyn til dens sanne betydning, kan den bli meningsløs og tom. Å bare "spise" det *usyrede* brødet og "drikke" den *ugjærete* druesaften uten å "ta imot Hans Ord og gjøre Hans vilje" ville også være en fornærmelse mot Jehova (Johannes 6:47-56; 1. Korinterbrev 5:7-8).

Påskan er også et minne om pakten som Gud inngikk med Abraham i 1. Mosebok kapittel 15. Israel kom ut av Egypt på eksakt den samme dagen. Dette viser tydelig at selv om jødernes nasjonale høytid i forbindelse med frigjøringen fra Egypt skulle forsvinne for alltid, så gjenstod minnet om den evige pakten med Abraham. Det samme gjelder syvendedags-sabbaten. I 5. Mosebok 5:15, skulle Israel minnes sabbaten som en frigjøring fra deres slaveri. Denne spesifikke anvendelsen opphørte ved korset, men det tidligere minnet om skapelsen gjenstod (1. Mosebok 2:1-3; 2. Mosebok 8:11; Hebreerbrevet 4:1-11); for skapelsen og frelsen er begge Guds skaperverk (2. Korinterbrev 5:17).

Usyrede brødsdager

Det usyrede brødet fortsatte å være et symbol i nattverden. Denne delen av Påskehøytidens seremonielle gudstjeneste vedvarte både som et **minne og som et typisk symbol**. Den peker tilbake på det syndfrie livet som Kristus levde, og den peker fremover mot den seieren over synden som Han lover å gi dem som vandrer etter Ånden, når de skal sitte sammen med Ham ved Lammets bryllupsmåltid; og Kristus oppfyller sitt løfte om at Han ikke kom til å spise av det usyrede brødet eller drikke av vintreets frukt før Han gjør det på nytt i sin Fars rike når Påskan vil bli "fullbyrdet" (Lukas 22:16,18; 26-29).

Pinsen

På samme måte ser vi fremdeles frem til den endelige utgytelsen av Ånden ved tiden for senregnet når Pinsedagen vil da virkelig bli "fullbyrdet". Det var *etter* Pinsedagen at Peter sa: "Derfor, få et nytt sinn og omvend dere, så deres synder kan bli strøket ut, når **fornylelsens tider**

kommer fra Herrens nærvær, og Han sender Jesus Kristus..." (Apostlenes gjerninger 3:19,20). Han forventet en fremtidig tid når Herrens nærvær skulle manifestere seg ved at Jesus ble sendt som en stor tid med forfriskende regn, Senregnet.

Hittil har fem hendelser gått i oppfyllelse nøyaktig på ett av de fastsatte tidene:

1. Kristus døde i Påsken;
2. Han hvilte i graven uten å se fordervelse, som det sanne Brødet fra himmelen, på den første dagen til De usyrede brøds dager;
3. Han stod opp fra graven på Førstegrødens dag; (ikke en høytid, men en fastsatt tid)
4. Han utøste sin Ånds gave på Pinsedagen; og
5. Han gikk inn i Det hellige i den himmelske helligdommen, som vår Yppersteprest, "for å gå i forbønn for oss" (Hebreerbrevet 7:25).

Trompet og Forsoning

Nå kommer vi til høstens høytider og deres antitypiske oppfyllelse. Hvis vårens høytider ble oppfylt akkurat på tiden, bør vi kunne forvente det samme for høstens høytider. Tidligere, nevnte vi kort at på midten av 1800-tallet, forventet kristne over hele verden oppfyllelsen av Trompet og Forsoningen. De hadde fulgt med på og studert hvordan de syv trompete i Åpenbaringsboken hadde blitt oppfylt gjennom historien, og den siste av disse trompetene lød under en tid med dom og åpning til Det aller helligste i himmelen (Åpenbaringen 11:15-19). De hadde forstått sammenhengen mellom Daniel kapittel 8 og 9, og hvordan tidsprofetien i kapittel 9 er en forklaring på tidsprofetien om de 2300 kveldene og morgenene i kapittel 8, som ikke ville bli oppfylt eller forstått før "endetiden" (jfr. Daniel 8:14,26,27; 9:21-24; 12:4,9).

De avviste den moderne læren om at "kvelder og morgener" refererte til morgen- og kveldsofferet. Uttrykket "kvelder og morgener" refererer alltid til en 24-timers *dag*, for som 1. Mosebok kapittel 1 forteller oss, begynner en bibelsk dag om kvelden [ved solnedgang]. Hvis vi bytter om rekkefølge til "morgener og kvelder", vil det gjenspeile det bibelske konseptet om

morgen- og kveldsoffer. De som mener at de 2300 dagene (eller kveldene og morgenene) refererer til de to daglige ofringene, hevder at renselsen av helligdommen skjedde da makkabeerne gjenerobret tempelet og rensset det for alle de hedenske avgudsbildene som Antiokus Epifanes og hans hær hadde satt opp i 165 f.Kr. Denne vanhelligelsen av templet er kjent som "ødeleggelsens styggedom", omtalt av Daniel (Daniel 9:27; 11:31; 12:1). Selv om vi kan trekke noen historiske paralleller til denne hendelsen, kan de 2300 kveldene og morgenene ikke ha blitt oppfylt i år 165 f.Kr., siden de ikke skulle ta slutt før "endetiden". Nesten 200 år senere, snakket Jesus om det som noe som fortsatt lå i fremtiden fra Hans dager (Markus 13:14).

Da disse troende på 1800-tallet så en klar sammenheng mellom renselsen av helligdommen i Daniel 8:14 og renselsen av helligdommen som fant sted på Forsoningsdagen i 3. Mosebok kapittel 16, ga de et "midnattsrop" og sa: "Se, brudgommen [Jesus] kommer; gå og møt Ham!" (Matteus 25:6).

Nå som de visste at profetien om de 70 ukene i Daniel 9 forklarer de 2300 kveldene og morgenene i kapittel 8, forsto de at denne tidsperioden skulle begynne fra kong Artaxerxes' dekret om å gjenopprette og gjenoppbygge Jerusalem i 457 f.Kr. (Daniel 9:25; Esra 7:11-26). Denne beregningen førte dem dermed til år 1844 e.Kr. Men i troen på at Jesus skulle komme tilbake og rense jorden med ild, misforsto de betydningen av "helligdommen" og trodde at var snakk om jorden.

Året 1844 markerte det 37. jubelåret fra Kristi himmelfart, 40 dager etter Hans oppstandelse i år 31 e.Kr. Sammenfallet av et eksakt antall 49-årig jubelår-intervaller mellom Jesu himmelfart (da Han **begynte** sin tjeneste i Det hellige på Pinsen) og da Han **begynte** sitt arbeid i Det aller helligste nøyaktig 37 jubelår senere ($37 \times 49 = 1813 + 31 \text{ e.Kr.} = 1844$), er en kraftig bekreftelse på at året [dvs. 1844] som avslutter profetien om de 2300 årene i Daniel 8, er sikkert og visst. Noen ser frem til et tredje tempel i Jerusalem for oppfyllelsen av denne profetien, men et nytt tempel ville faktisk være det fjerde tempelet. Sannheten er at Guds sanne helligdom er Hans folk: "Hva! Vet dere ikke at deres kropp er et tempel for Den Hellige Ånd som er i dere ...?" (1. Korinterbrev 6:19; 3:17).

Burde ikke den endelige dommen og renselsen av de himmelske og jordiske helligdommene (våre kroppstempler) begynne på en årlig Forsoningsdag? Det ville i hvert fall være i tråd med det mønsteret som er etablert gjennom vårhøytidene. Men skal Forsoningsdagen fullbyrdes på én enkelt dag? Påsken og Kristi død falt sammen på én og samme dag; utgytelsen av Den hellige ånd og Peters preken skjedde på Pinsedagen. Hvorfor skulle ikke de antitypiske oppfyllelser av Kristi andre komme også skje "i sanntid", akkurat som ved Hans første komme?

Men ble vårhøytidene *fullstendig* oppfylt i år 31 e.Kr.? Var pinsedagen, slik den beskrives i Apostlenes gjerninger kapittel 2, det tidlige eller senregnet? Det finnes to regntider, det er helt sikkert, se 5. Mosebok 11:14; Joel 2:23; Sakarja 10:1; Jakob 5:7. Senregnet er spesielt knyttet til utstryking av synder (på Forsoningsdagens språk), samt det kommende tusenårsriket og den nye jorden (Løvhyttfesten). "Derfor, få et nytt sinn og omvend dere, så deres synder kan bli strøket ut, når fornyelsens tider kommer fra Herrens nærvær, og Han sender Jesus Kristus..." (Apostlenes gjerninger 3:19,20). Dette tyder på at det vil bli en gjentatt oppfyllelse av høytidene helt på slutten av tiden. Til og med en siste Påske (som Jesus nevner i Lukas 22:16,18) kan finne sted på en faktisk årlig Påske, da det vil bli avsagt en ny dødsdom over dem som nekter å tilbe noen andre enn "Han som har skapt himmelen og jorden, havet og vannkildene" (Åpenbaringen 14:7), og som nekter å akseptere et merke i hånden eller på pannen (Åpenbaringen 13:15).

Kanskje markerte 1844 *begynnelsen* på den himmelske Forsoningsdagen, og en eller annen fremtidig Forsoningsdag vil markere *slutten* på tjenesten i Det aller helligste og kunngjøringen av Åpenbaringen 22:11. Kan det tenkes at den endelige Trompetfesten, Forsoningsdagen og Løvhyttfesten alle inntreffer i løpet av 15 dager? Det er noe å tenke på. Hold øye med høytidsdagene!

Løvhyttfesten

Løvhyttfesten er den siste og eneste festen som ennå ikke har fått en antitype. Den vil bli oppfylt ved gjenkomsten. Den ble definitivt ikke gjort virkningsløs ved korset. Vil det være det siste fastsatte tiden for å markere

hendelsene som inntreffer etter Kristi gjenkomst i skyene med sin høstesigd? Det ser slik ut (jfr. Sakarja 14:1-5,9,12-16; Åpenbaringen 20; 21:1-3). Jesus sa: "Våk og vær rede." Å følge med på nymånene for å vite når den syvende måneden kommer, kan være en del av denne våkingen. Det er mulig. Jeg tror jeg skal følge med for sikkerhets skyld.

11. Fikk Gud høytidene til å opphøre?

Både ja og nei. Da de nordlige stammene i Israel løsrev seg fra Juda og Benjamin, endret Jeroboam tidspunktet for høstens høytider fra den sjuende til den åttende måneden og opprettet alternative tilbedelsessteder i Dan og Betel, som ble prydet med et par gullkalver.

Jeroboam innstiftet en høytid på den femtende dagen i den **åttende måneden, i likhet med den høytiden som blir holdt i Juda**, og han ofret på alteret. Slik gjorde han i Betel, og han ofret til de kalvene som han hadde laget. Og i Betel insatte han prester på de offerhaugene som han hadde laget. Og han ofret på det alteret som han hadde bygget i Betel på den femtende dagen i den **åttende måneden**, nemlig i den måneden som **han hadde funnet på etter sitt eget hjerte**. Og han innstiftet en høytid for Israels barn, og ofret på altret og brente røkelse. 1. Kongebok 12:32

For Nord-Israel ble det definitivt slutt på "Herrens høytider", slik profeten Hosea profeterte.

"Jeg vil også gjøre slutt på alle **hennes** munterhet, **hennes** høytidsdager, **hennes** nymåner, **hennes** sabbater og alle **hennes** høytider." Hosea 2:11

Jehova ville uten tvil gjøre slutt på ...

"hennes høytidsdager" (הַגָּת hag-gath, ἑορτὰς heortas i LXX)
årlig

"hennes nymåner" (הַשָּׁנָה הַשְּׁמִינִיּוֹת hō-də-šhāh, νομηνίας noumenias LXX)
månedlig

"hennes sabbater" (שַׁבְּבָטִים šhab-bat-t, σάββατα sabbata LXX)

ukentlig

"alle hennes høytider" (הַחַגִּים mo'ed, πανηγύρεις panegureis LXX)

daglig og alle de ovennevnte

Hosea levde i det nordlige kongeriket Israel, og fikk i oppdrag av Gud å profetere til de villfarne stammene.

Så gikk han og tok Gomer, Diblajims datter, og hun unnfanget og fødte ham en sønn. Og Herren sa til ham: "Gi ham navnet Jisre'el, for ennå en kort stund, og Jeg vil hevne Jisre'els blod over Jehus hus, og Jeg vil gjøre slutt på **kongedømme til Israels hus.**" Hosea 1:3,4

I 722 f.Kr., ble de nordlige stammene ført i fangenskap av Assyria, og de kom aldri tilbake. 130 år senere, førte Babylon det sørlige kongedømmet Juda i fangenskap for 70 år. Men Juda vendte tilbake under Esra og Nehemja, og gjenopprettet høytidene, spesielt Løvhyttfesten.

Og hele forsamlingen av dem som var kommet tilbake fra fangenskapet, laget **løvhytter**, og de bodde i løvhyttene; for helt fra Jesjua [Josva], Nuns sønns dager og helt til den dagen hadde ikke Israels barn gjort dette. Og det var en meget stor glede. Nehemja 8:17

Selv hebreerne, jødene, Israels barn, holdt ikke høytidene på mange århundrer. Men så ble de gjenopprettet, på samme måte som de gamle stiene er i ferd med å bli gjenopprettet i dag (Jesaja 58:12-14).

12. Hvor mange lover finnes det?

En av de første indikasjonene på at det finnes et antall lover, er det Herren sa angående Abraham, over 400 år, før loven (Toraen) ble proklamert fra Sinaifjellet. "Abraham adlød Min røst og holdt Mine befalinger, Mine bud, Mine vedtekter og Mine **lover** [Toraen]" (1. Mosebok 26:5). Sammen med Hans lover, fantes det også bud og vedtekter. Abraham holdt De ti buds prinsipper ved å tilbe bare den sanne Gud, himmelens og jordens Skaper, ved å respektere andres liv og eiendom da han reddet Lot og alt han eide,

ved å være trofast mot Sara til døden skilte dem fra hverandre – til og med hørte på hennes forslag om Hagar, og ved ikke å begjære de fruktbare byene på Jordan-sletten.

Men holdt Abraham sabbaten? Noen sier nei, fordi det ikke nevnes spesifikt. Men i 2. Mosebok 16, gjeninnfører Gud den ukentlige sabbaten for Israel som nettopp hadde forlatt Egypt. Noen overholdt den, mens andre nektet. Derfor sier Gud: "Hvor lenge skal dere nekte å holde **Mine bud og Mine lover?**", vers 28. Han sa dette fordi de nektet å holde sabbaten. Men når Han henviser til Abraham, sier Han at Abraham *holdt* Hans bud og lover. Derfor må Abraham ha holdt sabbaten.

Hvilke vedtekter holdt Abraham? Han betalte tiende til Melkisedek og ofret slakteroffer til Herren. Han omskar seg selv, sine sønner og alle mennene i sitt hus. Han vasket til og med føttene til fremmede som kom på besøk og serverte dem et måltid med rent kjøtt og usyret brød.

Bud, vedtekter og lover. Dette ligner på en annen kombinasjon som dukker ofte opp i Mosebøkene: bud, vedtekter og rettsregler.

Og han kunngjorde dere sin pakt som Han befalte dere å holde, nemlig de ti bud; og Han skrev dem på to steintavler. Og på den tiden **befalte Herren** meg at jeg skulle lære dere **vedtektene og rettsreglene**. 5. Mosebok 4:13,14

Dette er **budene, vedtektene og rettsreglene** som Herren deres Gud har befalt meg å lære dere, så dere kan holde dem i det landet som dere skal gå inn i for å ta i eie. 5. Mosebok 6:1

Derfor skal du holde de **budene, de vedtektene og de rettsreglene**... 5. Mosebok 7:11,12

Og i tillegg til den nære sammenhengen mellom disse tre, legg merke til at budene, vedtektene og rettsreglene, alle tre, er Guds sine; de er Hans, de tilhører Ham.

Dere skal holde **Herrens deres Guds bud** nøye, **Hans vitnesbyrd og Hans vedtekter** som Han har befalt deg. 5. Mosebok 6:17

Derfor skal du elske Herren din Gud og alltid holde **Hans befalinger, Hans vedtekter, Hans rettsregler og Hans bud.** 5. Mosebok 11:1

I dag har du erklært at Herren er din Gud, og at du vil vandre på **Hans veier** og holde **Hans vedtekter, Hans bud og Hans rettsregler.** 5. Mosebok 26:17

...ved at jeg i dag befaler deg å elske Herren din Gud, å vandre på **Hans veier** og holde **Hans bud og Hans vedtekter og Hans rettsregler.** 5. Mosebok 30:16

Dere skal gjøre etter **Mine rettsregler** og holde **Mine forordninger**, så dere vandrer etter dem: Jeg er Herren deres Gud. Derfor skal dere holde **Mine vedtekter** og **Mine rettsregler.** Det menneske som gjør dem, skal leve ved dem: Jeg er Herren. 3. Mosebok 18:4,5

Men disse vedtektene, rettsreglene og lovene kalles også Moseloven, fordi den ble gitt til Moses for at han skulle gi den til Israel:

Dette er de **vedtektene, de rettsreglene og de lovene som Herren fastsatte** mellom seg og Israels barn på Sinaifjellet, **ved Moses' hånd.** 3. Mosebok 26:46

Og dette er den loven som Moses la frem for Israels barn. Dette er de vitnesbyrdene, de vedtektene, og de rettsreglene som Moses talte til Israels barn etter at de kom ut av Egypt. 5. Mosebok 4:44,45

I Nehemias bok, står det klart og tydelig at "lovens bok", "Moseloven" og "Guds lov" er en og samme ting:

Og hele folket samlet seg som én mann på plassen foran vannporten; og de ba den skriftlærde Esra om å komme med **Moses' lovbok**, som Herren hadde befalt Israel. Så kom presten Esra med loven fremfor forsamlingen av menn og kvinner, og framfor alle som kunne forstå det de hørte på den første dagen i den syvende måneden [Trompetfesten] ...og hele folket lyttet oppmerksomt til **lovboken** ... Så leste de klart og tydelig i boken, i **Guds lov**; og de forklarte betydningen og hjalp dem til å forstå det de leste. Nehemja 8:1-3,8

Moses var kanalen, agenten som loven ble gitt gjennom. Vedtektene og rettsreglene er detaljerte eksempler, en utdyping, en forstørrelse av de generelle prinsippene som er uttrykt i De ti bud. Slik kom også Kristus for å forstørre loven (Jesaja 42:21), og også Han gikk opp på fjellet og underviste folket i loven på en mer detaljert måte (Matteus 5).

Faderens lov ble talt fra Sinaifjellet av Guds Sønn (2. Mosebok 20:1); Han er Guds Ord (Johannes 1:1-3,14; Åpenbaringen 19:13). Jesus sa i Johannes 12:49: "Jeg har ikke talt av Meg selv; men Faderen som har sendt Meg, ga Meg befaling om hva Jeg skal si og hva Jeg skulle tale." Paulus sier at "loven ble lagt til på grunn av overtredelser" og at "den ble fastsatt ved engler, ved en mellommanns hånd" (Galaterbrevet 3:19). Denne mellommannen er ingen annen enn Jesus; "for det er én Gud og én mellommann mellom Gud og mennesker, Mennesket Kristus Jesus" (1. Timoteus 2:5). Englene som Paulus refererer til, er de "titusener av hellige" som Gud kom på Sinaifjellet med, da "fra Hans høyre hånd kom en flammende lov for dem" (5. Mosebok 33:2). Legg også merke til at ordet "lagt til" i Galaterbrevet 3:19 også kan oversettes med "talt" – "loven ble *talt* på grunn av overtredelser". Det er det samme greske ordet som brukes i Hebreerbrevet 12:19, som er oversatt med "talt", og som refererer til den samme hendelsen. Det er også det samme greske ordet som brukes i Septuaginta (LXX) i 5. Mosebok 5:22, der det står: "Disse ordene talte Herren med høy røst til hele deres forsamling, fra ildens midte på fjellet, fra skyen og det tykke mørket; og Han la ikke til [eller talte ikke] noe mer."

Budene og vedtektene henger nøye sammen.

Derfor skal du holde **Hans vedtekter og Hans bud**. 5. Mosebok 4:40

Så du kan frykte Herren din Gud, holde alle **Hans vedtekter og Hans bud** som jeg befaler deg... 5. Mosebok 6:2

Derfor skal du adlyde Herren din Guds røst, og holde **Hans bud og Hans vedtekter** som jeg befaler deg i dag. 5. Mosebok 27:10; se også 5. Mosebok 28:15; 30:9,10

Lovboken inneholdt både De ti bud og vedtektene. Da David overlot

kongedømmet til sin sønn Salomo, rådet han ham til å "holde Herren din Guds befaling, vandre på **Hans veier**, og holde **Hans vedtekter**, **Hans bud**, **Hans rettsregler** og **Hans vitnesbyrd**, slik det står skrevet i Moseloven" (1. Kongebok 2:3).

Og det skal skje, når han [kongen] sitter på tronen i sitt kongedømme, at han skal **skrive en avskrift av denne loven i en bok for seg selv, fra den som er framfor prestene, levittene**. Og den skal være hos ham, og han skal lese den alle sine levedager, så han kan lære å frykte Herren sin Gud og holde alle ordene i **denne loven og disse vedtektene**, så han gjør etter dem. 5. Mosebok 17:18,19

Avskriften av loven i boken inneholdt "denne loven" og "disse vedtektene". Loven med De ti bud var altså inkludert i lovboken, slik at prestene og kongen hadde tilgang til den og kunne slå opp i den. Den opprinnelige loven befant seg inne i arken. Den ble ikke lagt ut til offentlig beskuelse. Ingen hadde visst hva som sto i De ti bud dersom de forble inne i arken. En kopi var inkludert i lovboken.

Presten Hilkia fant **Herrens lovbook, som var gitt ved Moses** ... Da kongen [Josia] hørte lovens ord, flerret han sine klær ... fordi våre fedre ikke har holdt Herrens ord, og gjort etter alt som er skrevet i denne boken. 2. Krønikeboken 34:14,19,21

I 2. Krønikebok 17:9, sendte Josafat levitter med "Herrens lovbook" ut i hele landet for å undervise folket. Denne boken var mye mer enn bare Moseloven. Den inkluderte 2. Mosebok, kapitlene 20-23, som inneholder De ti bud, vedtektene og rettsreglene.

Et tegn på hånden og pannen

Derfor skal dere legge dere disse **Mine ord på deres hjerte og på deres sjel, og binde dem som et tegn på hånden, og la dem være som pannebånd mellom deres øyne (panne)**. 5. Mosebok 11:18

Hvilke ord var dette? Et tegn på din hånd og på din panne. I Åpenbaringen 7:1-3, er "den levende Guds segl" plassert på pannen. I Jesaja 8:16, sies det at dette seglet er Guds lov. I Hebreerbrevet 8:10, gjentas løftet om

den nye pakten fra Jeremia 33, der Gud lover å skrive sin lov i våre hjerter og sinn. I Åpenbaringen 14:1, dukker dette seglet opp som Faderens "navn" (som betyr "karakter"), igjen på pannen. Gud har sagt: "Hør på Meg, dere som kjenner rettferdighet, dere som kjenner [inngående erfarer] **rettferdighet**, dere som har **Min lov** i hjertet ..." (Jesaja 51:7). Her ser vi at loven er en avskrift av Faderens egen rettferdige karakter. I vers 6, sier Han: "Min rettferdighet skal ikke avskaffes." Å avskaffe Guds lov, er å avskaffe Gud selv. Etter at Åpenbaringen 14:1 åpenbarer at Faderens navn (karakter) blir skrevet på våre panner, åpenbarer versene 9-12 noe virkelig fantastisk:

... Om noen tilber dyret og hans billedstøtte, og tar imot **hans merke på sin panne eller på sin hånd**, da skal han drikke av Guds vredes vin ... Her er de helliges tålmodighet; her er de som holder **Guds bud og Jesu tro**.

Disse versene viser tydelig at "dyrets merke" har noe å gjøre med at man IKKE holder "Guds bud" eller "Jesu tro". Kontrasten ligger i Guds karakter av kjærlighet og frihet og Satans karakter av maktbruk og tvang. Vi kan ikke manifestere Guds karakter uten å ha Jesu tro i oss.

Jeg er korsfestet med Kristus; likevel lever jeg, men det er ikke jeg, men Kristus lever i meg, og det livet som jeg nå lever i kjødet, **det lever jeg ved Guds Sønns tro**, Han som elsket meg og gav seg selv for meg. Galaterbrevet 2:20 (se også Romerbrevet 3:31)

David ba: "Dine ord har jeg gjemt i mitt hjerte, så jeg ikke skal synde mot deg" (Salmene 119:11). Disse lovens ord ble lest opp for folket av presten hvert syvende år på Løvhyttfesten:

Så skrev **Moses ned denne loven** og overga den til prestene, Levis sønner, dem som bar Herrens paktsark, og til alle Israels eldste. Og Moses befalte dem og sa: **Ved slutten av hvert syvende år, på den fastsatte tiden i ettergivelsesårets høytid, under Løvhyttfesten**, når hele Israel er kommet for å vise seg framfor Herren din Gud på det stedet som Han utvelger, skal du **lese opp denne loven** framfor hele Israel mens de hører på. 5. Mosebok 31:9-12

På apostlenes tid, ble deler av denne loven lest opp hver sabbat: "For Moses har fra gammelt av dem som forkynner ham i hver by, idet han blir opplest i synagogene hver sabbatsdag" (Apostlenes gjerninger 15:21). Jesus leste også fra "loven og profetene" på sabbaten (Lukas 4:16-21).

13. Ble noen lover avskaffet ved korset?

Paulus' brev til efeserne kan gi det inntrykket:

"For Han er selv vår fred, Han som har gjort dem begge til ett, og har brutt ned skilleveggen, idet Han i sitt kjød har avskaffet fiendskapet, budenes lov i forordninger, for i seg selv å skape ett nytt menneske av de to, og på den måten skape fred." Efeserbrevet 2:14,15

Det høres ut som om budenes lov i forordninger ble avskaffet i Hans kjød. La oss se på noen andre oversettelser av dette verset:

New International Version: "å sette til side i sitt kjød loven med dens befalinger og forskrifter"

New Living Translation: "å gjøre slutt på lovens system med dets bud og forskrifter"

English Standard Version: "avskaffet budenes lov uttrykt i forordninger"

Holman: "gjorde loven, som består av befalinger og er uttrykt i forskrifter, virkningsløs"

Arameisk: "opphevet hatet ved sitt kjød og befalingenes lov i Hans bud"

God's Word Translation: "gjorde slutt på budene og kravene som finnes i Moses' lære"

Douay-Rheims: "opphevet budenes lov og krav som finnes i forordninger"

Young's Literal Translation: "fiendskapet i Hans kjød, befalingenes lov i forordninger"

Denne loven, uansett hva den var, forårsaket fiendskap og adskillelse (Jesaja 59:2). Da mennesket syndet for første gang i Edens hage, oppstod det en umiddelbar adskillelse fra Gud: Adam og Eva gjemte seg i frykt. Men Kristus lovet å sette fiendskap mellom kvinnens Ætt og slangens ætt (1. Mosebok 3:15). Fiendskap er hat, fiendtlighet, motstand, antagonisme, ond vilje. Dette var følelsen mellom jøder og hedninger; de var også adskilt av et fiendskap som var som en "skillevegg" mellom dem.

En del av fiendskapet som eksisterte mellom dem, var et resultat av visse befalinger som fantes i forordningene. Hvem sine forordninger? Det ordet som brukes her på gresk er *dogma*, og betyr påbud eller forskrift. Dogmer kan være religiøse eller sivile, Gudegitte eller menneskeskapt. Jesus henviste til de jødiske lovene og sa: "Forgjeves tilber de Meg, når de lærer menneskebud som doktriner" (Matteus 15:9). Jødene la til mange, mange ekstra regler og forskrifter til alle Guds lover, vedtekter og rettsregler, og gjorde dem til en byrde; og de diskriminerte de såkalte skitne, urene, uomskårne hedningene som reagerte med fordommer, hat og fiendskap.

Jødene kalte hedningene for uomskårne hunder. David rettet denne karakteristikken mot Goliat i 1. Samuelsbok 17:26,43. Uomskårne menn kunne ikke delta i Påskehøytiden (2. Mosebok 12:48) eller gå inn i helligdommen (Esekiel 44:9). Josva lot folket omskjære seg før de gikk inn i Kanaan, fordi ingen hadde blitt omskåret under ørkenvandringen (Josva 5:7). Peter henviste til dette på kirkemøtet i Jerusalem, som ble innkalt fordi "noen menn som var kommet ned fra Judea [en bestemt fariseersekt], lærte brødrene: 'Uten at dere blir omskåret etter Moseloven, kan dere ikke bli frelst'" (Apostlenes gjerninger 15:1,5,9). De anbefalte dette til uomskårne ikke-jødiske brødre. Da "reiste Peter seg" og forsvarte hedningene og sa at Gud "ikke gjør forskjell på oss og dem". Ingen forskjell mellom jøder og hedninger? Hva var forskjellen? Omskjærelsen.

"Hvorfor frister dere da Gud til å legge et åk på disiplenes nakke, som verken våre fedre eller vi var i stand til å bære?" spurte Peter i vers 10. Fedrene bar ikke omskjærelsens åk i løpet av årene i ørkenen.

Jakob konkluderte derfor med at "vi plager dem ikke" (med å bli omskåret), men bare at de avstår fra avguder, hor og blodspising, som alle er en del av loven. Noen sier at dette var de eneste lovene som hedningene skulle overholde, men husk at dette var foreløpige instruksjoner, og at de ville vokse i kunnskap og nåde etter hvert som de leste og studerte Moseloven, fordi den ble lest i synagogene hver sabbat (vers 21). Ja, jøder og hedninger leste fra den samme loven hver sabbat (4. Mosebok 15:16).

"De urkristne holdt jødernes sabbat; ... derfor holdt de kristne i lang tid sine samlinger på sabbaten, da deler av loven ble opplest ..."
(*The Whole Works of Jeremy Taylor*, bind IX, s. 416, R. Heber's utgave, bind XII, s. 416)

Det var ikke bare omskjærelsens fiendskap som ble opphevet på korset, men også fiendskapet mellom alle mennesker og Gud. "For det kjødelige sinnet er fiendskap mot Gud" (Romerbrevet 8:7). Da Kristus, Guds Lam, døde, opphevet Han fiendskapet i sitt kjød, det endelige, ultimate offeret; Han gjorde slutt på offersystemet, den jordiske tempeltjenesten og alle ritualer, riter og forskrifter knyttet til ofringene, til og med omskjærelsen – som var et blodoffer.

Naglet til korset

Og dere, som var døde i deres synder og i deres uomskårne kjød, har Han gjort levende sammen med Ham, idet Han har tilgitt dere alle overtredelser; og Han har strøket ut forordningenes håndskrift som var imot oss, som var i strid med oss, og tatt den ut av veien og naglet den til sitt kors; og etter å ha plyndret fyrstedømmene og maktene, stilte Han dem åpenlyst til skue ved at Han triumferte over dem på det. La derfor ingen dømme dere for mat eller drikke eller når det gjelder en helligdag, nymåne eller sabbat, som er en skygge av de kommende ting; men kroppen [er] av Kristus. Kolosserbrevet 2:13-17

Størstedelen av kristenheten tolker "forordningenes håndskrift" som Guds lov som ble naglet til korset, og derfor mener de at det ikke lenger finnes noen nytestamentlig forpliktelse til å holde sabbaten eller resten av

De ti bud; ingen "vedvarende moralsk forpliktelse" til å holde den syvende dagen i uken som Herrens sabbat.

På den annen side, har sabbatsholdende kristne tradisjonelt ment at det er forskjell på moralske og seremonielle lover, og at det var denne andre loven, "Moseloven", som ble naglet til korset. Det er altså de "seremonielle sabbatene" i Moseloven og ikke syvendedags-sabbaten i De ti bud som opphørte med Kristi død, fordi de mener at det ikke er Guds lov, men Moseloven, som er imot oss.

Imot oss

Hva er det egentlig som er imot oss? Noen hevder at det er "lovens bok". De antar at det bare er Moseloven som er imot oss, på grunn av følgende skrifttekst:

... Moses befalte levittene som bar Herrens paktsark, og han sa: "**Ta denne lovboken, og legg den ved siden av paktsarken** til Herren deres Gud, så den kan stå der som **et vitne mot deg.**" 5. Mosebok 31:25,26

Dette er et av de mest kjente avsnittene som brukes for å si at Moseloven var imot folket, og deretter kobles den til Kolosserbrevet 2:14. Men når vi leser sammenhengen, finner vi at denne lovboken ikke er imot folket, men bare er et "vitne" mot dem. Legg merke til vers 28:

"Kall nå sammen alle de eldste i deres stammer, og deres offiserer, så jeg kan tale disse ordene mens de hører, og kalle **himmelen og jorden til vitne mot dem.**" 5. Mosebok 31:28

Lovboken er ikke mer imot folket enn "himmelen og jorden" er. Hvis jeg blir med deg for å handle, men advarer deg mot å stjele noe før vi går, og du likevel gjør det (mens jeg ser på!), betyr det at jeg var imot deg? Nei, jeg er bare et vitne til at du bryter loven, og mitt vitnesbyrd vil bli brukt som bevis i rettsaken mot deg. Legg merke til den samme tanken i 5. Mosebok 4:25,26:

"Når du får barn og barnebarn, og dere er blitt gamle i landet, og dere forderver dere selv og lager en utskåren billedstøtte, eller en

avbildning av noe som helst, og dere gjør det som er ondt i Herren deres Guds øyne, for å provosere Ham til vrede, da **kaller jeg på denne dag himmel og jord til vitne mot dere**, at dere snart skal gå fullstendig til grunne i det landet dere drar over Jordan for å ta i eie; deres dager skal ikke bli mange, men dere skal bli fullstendig utryddet." (Se også 5. Mosebok 30:19)

Himmelen er ikke imot oss, men holder øye med våre beslutninger. Så hvis tolkningen deres var riktig, at Moseloven ble opphevet på korset fordi den er "et vitne mot deg", da måtte himmelen og jorden også ha blitt opphevet av samme grunn. En slik tolkning er åpenbart feilaktig.

Forordningenes håndskrift

En tredje måte å forstå dette avsnittet på er at "utstryking av forordningenes håndskrift" bare er en gjentakelse av den umiddelbart foregående setningen "idet Han har tilgitt dere alle overtredelser" i vers 13, som etablerer den viktige sammenhengen: "dere, som var døde i deres **synder** og i deres uomskårne kjød, har Han gjort levende sammen med dere, idet Han **har tilgitt dere alle overtredelser**", deres misgjerninger, deres synder. Hvordan demonstrerte Kristus sin evige tilgivelse av våre synder? Ved å stryke dem ut og "bære dem på sin egen kropp opp på treet" (1. Peter 2:24). "Forordningenes håndskrift" er altså syndens gjeld og fiendskapet som følger av det kjødelige sinnet, som ble naglet til korset i Jesus.

I tillegg til KJVs "forordningenes håndskrift", forteller andre oversettelser om "anklagen til vår juridiske skyld" (NIV), "gjeldsbrevet" (ESV), "gjeldsbeviset" (NASB), "gjeldsregningen vår" (Aramaic Bible in Plain English). Alle disse uttrykker det greske uttrykket *cheirographon tois dogmasin*, som vi finner her i Kolosserbrevet 2:14.

"Konteksten begynner med 2:12, der Paulus snakker om å bli 'begravet med Ham i dåpen'. Resultatet av denne 'begravelsesdåpen' er oppstandelse til et nytt liv og renselse fra synd. Paulus refererer til denne renselsen med to parallelle partisippfraser, hvor den andre gjentar tanken fra den første. Den første av disse to frasene er: "har tilgitt oss all vår skyld" (vers 13,

RSV). Det parallelle og gjentakende frasen er: "har opphevet gjelden [*cheirophon tois dogmasin*] som stod oss imot" (vers 14, RSV). Begge setningene betyr i hovedsak det samme, og den andre gjentar bare, i andre ordelag, hva det innebar for Ham å tilgi våre synder. Tilgivelsen av våre synder har altså ført til at gjelden som var imot oss, er opphevet". (William E. Richardson, Andrews University, "Sabbaten naglet til korset?" Ministry magazine, mai 1997)

Dogmasin, som vi har fått ordet "dogma" fra, lov, dekret, forordning, vedtekt, er lett å forstå. Byer har forordninger, dvs. lokale lover som regulerer parkering, forsøpling, løsgjengeri, tiggning, osv. Og til hver forordning er det knyttet en straff for brudd på den. *Cheirophon* i denne epistelen, er den eneste forekomsten av ordet i Det nye testamente. Det er bokstavelig oversatt med "håndskrift", slik KJV gjengir det. Men håndskrift av hva? I annen gresk litteratur finner vi dette ordet i juridiske sammenhenger, i rettsaler, der dokumentet med anklagene mot den anklagede kalles *cheirophon*, og som vises frem av saksøkeren midt på (*tou mesou*) rettsalen. Paulus bruker også dette andre juridiske begrepet når han sier at Kristus tok *cheirophon* "ut av veien" (*tou mesou*), ut av midten, og fjernet den mellomliggende skilleveggen.

Satan, brødrenes anklager (Åpenbaringen 12:9,10), peker på gjeldsbeviset vårt, men vår talsmann hos Faderen sier bare: "Herren irettesette deg!" (Sakarja 3:2). Kristus ettergir ganske enkelt gjelden og bringer beskyldningen til taushet. "Ta av ham de skitne klærne" (vers 4a). Han tar det av veien. "Jeg har tatt din syndeskyld bort fra deg, og Jeg vil kle deg i nye klær" (vers 4b).

Det er derfor det neste verset sier at Kristus "etter å ha plyndret fyrstedømmer og makter, stilte Han dem åpenlyst til skue ved at Han triumferte over dem på det" (Kolosserbrevet 2:15). Kristus *plyndret* dem ved å frarøve "fyrstedømmer og makter, herskere over denne verdens mørket, åndelig ondskap i høye stillinger" (Efeserbrevet 6:12), deres anklager. Bevisene er fjernet fra saken, og vår anklager, Satan, står tomhendt uten noe å fordømme oss med. "Derfor er det nå ingen fordømmelse for dem som er i Kristus Jesus" (Romerne 8:1).

Utstryking

Jesus strøk ut våre synder ved sin død på korset, der Han ervervet seg retten til å "tilgi oss våre synder og rens oss fra all urettferdighet" (1. Johannes 1:9). Det var da Guds Sønn "forbarmet seg over meg ... etter [sin] kjærlige godhet" og "**strøk ut** mine overtredelser" for å "**stryke ut** hele min syndeskyld" (Salmene 51:1,9). Det var da Han "**strøk ut** dine overtredelser som en tykk sky" (Jesaja 44:22). Dette er den første utstrykingen (eller den daglige Forsoningen) av våre synder (2. Mosebok 29:36; Romerbrevet 5:11). Men det finnes en endelig utstryking (representert ved den årlige Forsoningen) da våre "synder kan bli **strøket ut**, når fornyelsens tider *skal komme* fra Herrens nærvær, og Han skal sende Jesus Kristus" (Apostlenes gjerninger 3:19,20). Dette er en tid som ennå ikke har intruffet, men som vil komme i fremtiden, under den endelige forsoningen i det aller helligste i den himmelske helligdommen, som pågår nå. Dette aspektet av Forsoningsdagen er fremdeles en skygge av de gode ting som skal komme. Renselsen av vårt rulleblad er ikke bare å fjerne sider fra boken og erstatte dem med nye sider. Han renser OSS fra å synde ved sin Ånd som vil bo i oss og får oss til å "vandre i et nytt liv" (Romerbrevet 6:4). Slik kommer vi til å få et rent rulleblad.

Kristus tok altså ikke *dogmasin*, dogmaet, forordningen, loven, ut av veien; Han fjernet *cheirographon*, **registeret** over anklagene, ved å ta **gjelden** på seg selv. "Han som ikke kjente til synd, ble gjort til synd" (2. Korinterbrev 5:21). Han tar registeret over våre synder med alle detaljer – steder, datoer, klokkeslett, vitnenes vitnesbyrd – og stryker det ut, sletter vår gjeld, og ta den ut av veien. På hvilken måte? Ved å ta vår gjeld, våre synder, på seg selv. Ingen lov ble naglet til et tre, men Jesus ble. Den eneste loven som tok slutt ved korset, var loven om ofringer. Paulus uttrykte dette i et brev til Filemon, da han sa: "Jeg Paulus har skrevet med min egen hånd, jeg vil betale [det] tilbake" (Filemon 18:19). Filemon var medlem av menigheten i Kolossernes kirke. Paulus ville ikke stryke ut håndskriften som lovet betaling, men han ville stryke ut gjelden ved å betale den.

Avsluttet ved korset

Som vi allerede har nevnt, tok ofringene og alle ritualene, forskriftene og

seremoniene som var forbundet med dem, slutt ved korset. Ikke noe mer jordisk presteskap; ikke noe mer tempeltjenester; ikke noe mer tempell! Men tok *alle* Moselovene slutt ved korset? Nei. Vi fortsetter å anerkjenne og appellere til de levittiske lovene om helse, tiende, overholdelse av sabbaten fra solnedgang til solnedgang, osv. Dessuten, å akseptere at det var de vedtektene, rettsreglene og budene som ble gitt av Kristus selv til Moses som ble naglet til korset, betyr at de er det som er "imot oss" og "i strid med oss", og at Guds Sønn ga sitt folk en forbannelse og ikke en velsignelse.

Konteksten i Kolosserbrevet kapittel 2 handler om å innføre *menneskapede* regler og forskrifter. Seks ganger forekommer ordene *menneske* eller *mennesker* i dette kapitlet:

- 2:4 "Og dette sier jeg for at ikke noe **menneske** skal bedra dere..."
- 2:8 "Vokt dere for at ikke noe **menneske** forderver dere ved filosofi og tomt bedrag, etter **menneskers** tradisjon..."
- 2:16 "La derfor ikke noe **menneske** dømme dere..."
- 2:18 "La ikke noe **menneske** lure fra dere..."
- 2:20-22 "...hvorfor er dere da underlagt slike forordninger, som om dere lever i verden (rør ikke, smak ikke, ta ikke, som alle er til for å gå i oppløsning ved bruken) etter **menneskers** bud og doktriner?"

Herrens høytider er ikke menneskers bud og doktriner. Matlovene, lovene om tiende er ikke menneskers bud. Så hvorfor nevner Paulus mat og drikke, høytider, nymåner og sabbater som gjenstand for fordømmelse? La oss se på Paulus' liste.

Mat og drikke

For det første, er de greske ordene som er oversatt med "mat og drikke", ***brosis*** og ***posis***. Det er fristende å tenke at de har noe å gjøre med de mosaiske mat- og drikkeofringene som opphørte med Kristi død. Men disse greske ordene brukes aldri i forbindelse med mat- og drikkeoffer i Septuaginta eller i Det nye testamente. Faktisk, er *thusia* det tekniske ordet for matoffer, og *spendo* er det uttrykket som betyr "å ofre et drikke

eller et drikkeoffer". Paulus ville ha brukt disse dersom hans intensjon var å indikere mat- og drikkeoffer.

Dessuten, **har disse to ordene handlings-ender**, og bør enkelt oversettes med "**spising og drikking**". Følgelig, refererer de ikke til mosaiske ritualer, men til **forbud** som ble **forfektet av noen falske lærere** om å avstå fra ulike verdslige fornøyer. De forfektet "selvfornedrelse" overfor de troende i Kolossæ og sa: "**Rør ikke rør, smak ikke, ta ikke!**" (Vers 18, 20, 21 og 23.) Å avstå fra mat og vann kan virke andaktsfullt, men det har i virkeligheten ingen åndelig verdi. La ingen fordømme dere for deres sosiale fellesskap under høytider, nymåner eller sabbaten.

Høytider, nymåner og sabbater

Uttrykket "høytider, nymåner eller sabbater" (*heortes, noumenias, sabbaton*) i vers 16 finnes **ikke noe annet sted i Det nye testamente**, men forekommer fem ganger i Septuaginta (2. Krønikebok 2:4; 31:3; Nehemja 10:33; Esekiel 45:17; Hosea 2:11). Hver gang refereres det til sabbater (ukentlig), nymåner (månedlig) og fastsatte høytider (årlig). Noen ganger er rekkefølgen omvendt, men i alle tilfeller står "nymåne" i midten, slik at det blir en **logisk rekkefølge**, fra ukentlig til årlig eller fra årlig til ukentlig. Implikasjonen er at dette inkluderer den ukentlige sabbaten.

Å hevde at disse er de seremonielle sabbatene (en del av de årlige høytidene), får Paulus til å gjenta seg selv unødvendig: "'La ingen dømme dere med hensyn til en høytidsdag/seremoniell sabbat, eller en nymåne, eller en seremoniell sabbat', et utsagn som **verken er logisk eller sannsynlig**." (William E. Richardson, *Ministry magazine*, mai 1997).

Noen hevder at flertallsformen av ordet "sabbat" her (*sabbaton*) indikerer noe annet enn den ukentlige sabbaten. Men flertallsformen brukes mange ganger om den ukentlige sabbaten, og bare i en sekundær betydning, som betyr syv dager, om uken.

For eksempel kan vi se at *sabbaton* brukes i flertall i Markus 15:42: "...det var forberedelsesdagen, det vil si dagen før sabbaten [*sabbaton*]", dvs. dagen før hver sabbat. Lukas 4:16: "...Og som Han hadde for vane, gikk Han inn i synagogen på sabbatsdagen [*sabbaton*]", dvs. på hver

sabbat. Disse flertallsformene indikerer den ukentlige sabbatens tilbakevendende karakter.

Men det er en interessant bruk av flertallsformen i Matteus 28:1: "Ved sabbatens [*sabbaton*] ende, da det begynte å lysne den første dagen i uken [*sabbaton*]", dvs. den første dagen etter hver sabbat. Den andre forekomsten viser den typiske betydningen "hver sabbat", mens den første *sabbaton* vedrører den bestemte sabbaten, men også den er i flertallsform. Hvorfor er det slik? Fordi det var to sabbater som fant sted på samme dag den bestemte sabbaten: den ukentlige syvendedags-sabbaten og De usyrede brøds første dags sabbaten, som er en av de syv årlige sabbatene som er knyttet til høytidene. Johannes 19:31 omtaler denne bestemte sabbaten som en "høy dag".

I Apostlenes gjerninger 13:14, står det: "Da de dro fra Perga, kom de til Antiokia i Pisidia, og gikk inn i synagogen på sabbatsdagen [*sabbaton*] og satte seg ned." Hvorfor flertall her? Dette beskriver én bestemt sabbat da apostlene besøkte synagogen i Antiokia og ble invitert til å tale. Enten var dette den første av flere sabbater de besøkte synagogen der, eller kanskje var dette en annen "høy sabbat", dvs. en kombinasjon av en ukentlig og en årlig sabbat.

Så selv om det er klart at den ukentlige syvendedags-sabbaten er inkludert i Paulus' liste over ting som vi ikke skal la noen fordømme oss for, er det også sant at dette ikke var det som ble naglet til korset eller strøket ut eller avskaffet eller tatt ut av veien.

La ingen domme dere

Hvem var det egentlig som dømte? Jøder eller hedninger? De som var innenfor eller utenfor kirken? Paulus' store bekymring i dette brevet handler om falsk, Kristus-løs lære. Det eneste gjentakende temaet som dominerer hans budskap, er det utarmede synet på Jesus som hersket i "den kolossiske vranglæren". De sterkeste uttalelsene om Kristi guddommelighet i hele Det nye testamente finner vi her:

Guds kjære Sønn (1:13) er et bilde av den usynlige Gud, (15) som har skapt alt i himmelen og på jorden (16). Han er den førstefødte av hele

skapningen (15), fordi Han er før alle ting, og ved Ham består alle ting (17). Han er hodet for kroppen, dvs. kirken; Han er begynnelsen, den førstefødte fra de døde, og har forrang i alle ting (18), fordi det behaget Faderen at hele fylden skulle bo i Ham (19). For i Ham bor hele Guddommens fylde legemlig (2:9), fordi Han er hodet over all fyrstedømme og makt, (10) og sitter på Guds høyre hånd (3:1).

Det fantes faktisk judaister som "var av omskjærelsen" og som forsøkte å påtvinge hedningene sine skikker. De gjorde det samme med Jesus, og beskyldte Ham for å bryte *deres* sabbatsforordninger og ignorere *deres* seremonielle krav til håndvask. Men det var også andre som brukte "forførende ord av menneskelig visdom" (1. Korinterbrev 2:4; Kolosserbrevet 2:4), "filosofi og tomt bedrag", og som fremmet "menneskers tradisjon, etter verdens grunnleggende prinsipper" (Kolosserbrevet 2:8). Paulus gir så noen eksempler på disse fristende, filosofiske ordene, tradisjonene og verdens prinsippene i versene 21-23. "Rør ikke, smak ikke, ta ikke", "viljetilbdelse", "forsømmelsen av kroppen" og ikke "tilfredsstille kjødet".

Dette beskriver veldig godt den askese som kjennetegnet gnostisismen, læren som opphøyde menneskelig visdom over den iboende onde menneskekroppen. Paulus motsatte seg denne tomme filosofien ved å peke på Faderen og Kristus, "i hvem alle visdommens og kunnskapens skatter er gjemt" (Kolosserbrevet 2:3), ikke på menneskesinnet, for "vi har Kristi sinn" (1. Korinterbrev 2:16). Men tok ikke disse typene og skyggene og seremoniene slutt ved korset?

For jødene som forkastet Guds Sønn, var disse typene og seremoniene blitt til unyttige tradisjoner. Men for dem som tror på Hans navn og i Ham ser oppfyllelsen av og substansen til alle disse skyggene, blir det som en gang var herlig enda herligere! Oppfyllelse betyr ikke avskaffelse, men å *fylle full* med betydning og viktighet. Det er derfor Jesus ikke kom for å ødelegge loven, men for å oppfylle den (Matteus 5:19), for å gi den en rikere mening, for å opphøye loven og gjøre den ærefull (Jesaja 42:21).

Det jordiske prestedømmet og de seremonielle ofringene vil til slutt opphøre når "slakt- og matoffer" tankegangen opphører fra vår

blidgjøringsbasert hedensk teologi (Daniel 9:27). Gud har aldri krevd et blodig offer av et dyr eller menneske for å tilgi oss. Ritualene og seremoniene som var knyttet til alle ofringene, ble gitt som et middel for oss til å forstå vår egen fordervede tankegang. Ved å imøtekomme vårt eget rettssystem, ga Gud opp sin Sønn for at vi endelig skulle kunne tro at Han tilgir oss *fritt*. Kristus døde ikke fordi Gud bar et nag eller fordi Han trengte en eller annen form for gjengjeldelse. Kristus demonstrerte Guds ubetingede kjærlighet og tilgivelse ved å dø på korset "mens vi ennå var syndere" (Romerbrevet 5:8). Guds Sønn døde for oss, men det gjorde ikke slutt på offersystemet, men det gjorde ikke slutt på Kristi gjerning i å utgyte sin Pinseånd, rens våre templer og ta bolig i oss.

Slaktingen av påskelam opphørte med Kristi korsfestelse, ***så å si*** den siste Påsken, for Guds Lam står framfor Faderens trone "som om det var slaktet" (Åpenbaringen 5:6), og ofrer, ikke blod fra lam eller geiter, men sitt eget blod (sitt fullkomne liv) for oss. Det typiske systemet har opphørt. Nå er det Virkelige Lammet, som var død, men som nå lever i all evighet, vår Påske; "la oss derfor holde høytiden med oppriktighetens og sannhetens usyrede brød" (1. Korinterbrev 5:7,8). Vi holder ikke lenger jødernes påske, men følger Jesu eksempel ved å ta del i nattverdets symboler og skikker på det fastsatte tidspunktet for denne vårens hellige sammenkomst – den 14. dagen i den første bibelske måneden.

I stedet for det typiske Påskelammet, har vi nå det antitypiske Lammet. Likevel, lever betydningen av Påskens utfrielse fra Egypt videre i minnet om Kristi død (på samme tid) for vår utfrielse fra synd gjennom Hans død på korset som Guds Lam. Den lever også videre i minnet om pakten som Gud inngikk med Abraham i 1. Mosebok kapittel 15.

14. Er høytidene skygger som ender med antitypen?

Skygge og Kroppen

Løsningen på Kolosserbrevet 2:16 ligger ikke i å forsøke å forsvare tolkningen av flertallsformen til *sabbaton* for å utelukke den ukentlige

syvendedags-sabbaten fra Paulus' liste. Problemet ligger i en feilaktig antagelse om Kristi kropp. I KJV, er ikke bare ordet "dager" lagt til, men også ordet "er". I stedet for "kroppen er av Kristus", er den faktiske greske ordlyden ganske enkelt, og mye tydeligere: "Kristi kropp".

Kolosserbrevet 2:16 leses vanligvis som "helligdager, nymåner og sabbater, som er skygger av de kommende ting, **men** substansen er Kristus". Når man leser bare denne delen av verset, ser det ut som om den greske konjunksjonen "*de*" kontrasterer skyggene med substansen. Men bruken av det greske ordet "*de*" er hovedsakelig gjengitt med "dessuten", noe som indikerer utvidelse, forsterkning, forstørrelse.

La derfor ingen dømme dere

(i hva?)

i å spise og drikke, med hensyn til (eller når dere deltar på) en helligdag, eller en nymånedag, eller sabbater:

(hva slags?)

som er en skygge av kommende ting;

dessuten, Kristi kropp.

La oss undersøke disse to avhengige leddene:

1. *Den adverbiale setningen.* I hva skal de ikke dømmes? Når det gjelder helligdager, nymånedager og "sabbater", som alle (med unntak av Forsoningsdagen) var kjent for deres "spising og drikking". Dette var minnehøytider for tidligere hendelser og typiske feiringer av fremtidige oppfyllelser.
2. *Den adjektiviske setningen.* Hva slags dager var disse? De **er** en skygge av de kommende ting. I stedet for å ha mistet sin betydning, **er** de fremdeles en forsmak på enda bedre ting som skal komme, noe som beviser at skyggen ikke står i motsetning til virkeligheten.

Når vi tilber fra den syvendedags-sabbaten og helt frem til den Siste Store Dagen [dvs. den 8. dagen av Løvhyttfesten], viser vi verden Hvem vi tjener. Hvert øyeblikk vi bruker til å fokusere på Kristus, den faste Klippen, og Hans bevegelser gjennom helligdommen, er et øyeblikk da helvetes

porter ikke kan seire over oss.

"Ved tro holdt han [Moses] Påsken og stinkingen av blod" (Hebreerbrevet 11:28). Han og alle Israels barn, den natten, gjorde det de gjorde i tro. De stenkete ikke blod på dørstolpene fordi de var "under loven", men fordi de hadde tro på Israels Gud som på mirakuløst vis hadde beskyttet dem fra plagene i Egypt. Det var egypterne, som ikke hadde tro på Jehovas anvisninger, som var under Hans lov og opplevde dens dødelige konsekvenser.

De asketiske gnostikerne fordømte de kristne for å nyte felles måltider, bryte brødet, spise og drikke sammen, samles ukentlig, månedlig og årlig, fordi de trodde på isolasjon, ensomhet og berøvelse.

Paulus sa: "La ingen fordømme dere for å spise og drikke. La ingen fordømme dere for at dere nyter høytider og sabbater sammen. Disse tingene er en skygge som knytter oss til Kristi kropp nå og den fremtidige virkeligheten, når de hellige skal møtes hver måned ved livets tre for å spise frukt og tilbe Gud og Lammet (Åpenbaringen 22:2).

Paulus, nesten 30 år etter korset, sa ikke at de *var* en skygge, men at de *er fremdeles* en skygge av det som skal komme. På gresk, står det i nåtid. Skyggen står ikke i motsetning til virkeligheten, men er avhengig av kilden. De taler alle om Ham som er alle tings fylde, Han som er "hodet for kroppen, dvs. kirken" (Kolosserbrevet 1:18; 2:10,19). Hver eneste gjenstand i helligdommen er et symbol på Guds Sønn. Hver eneste høytid er en påminnelse om hva Han har gjort, gjør og snart vil fullføre!

Det gamle og Det nye testamente

Et av de underliggende problemene når det gjelder forståelsen av loven, stammer fra en forståelse av hvordan Det gamle og Det nye testamente forholder seg til hverandre. Mange kristne setter Det gamle og Det nye testamente opp mot hverandre som lov versus nåde, eller til og med som gjerninger versus tro. I dette rammeverket, settes Kristus i motsetning til Moses, noe som antyder at Kristus erstatter Moses. Men Bibelen sier tydelig at Kristus kom for å oppfylle loven og opphøye den (Matteus 5:18; Jesaja 42:21).

"For hadde dere trodd Moses, ville dere ha trodd Meg; for han skrev om Meg. Men hvis dere ikke tror på hans skrifter, hvordan kan dere da tro Mine ord?" Johannes 5:46,47

Jesus sier at Han er uttrykket for det Moses skrev. Moses fikk *roten* som Kristus skulle komme og forsterke og få til å bære *frukt* i sin fylde. Kristus står altså ikke i motsetning til Moses, men er snarere det fullstendige uttrykket for alt som står skrevet i loven og profetene. Denne endringen i forståelsen kan gjenspeiles i Johannes' ord:

"For loven ble gitt ved Moses, men nåden og sannheten kom ved Jesus Kristus." Johannes 1:17

Forholdet mellom Moses og Kristus kommer til uttrykk ved at oversetterne har lagt til ordet "*men*". Dette antyder en motsetning. Men kontrasten er i virkeligheten en forstørrelse av det Moses hadde skrevet. Vi kunne like gjerne brukt ordet "*og*" for å skape en multiplikasjon av tanken:

"For loven ble gitt ved Moses, og nåden og sannheten kom ved Jesus Kristus."

Med en korrekt forståelse av hvordan loven forholder seg til evangeliet, blir mange antatte vanskeligheter fjernet. For mer informasjon om dette emnet, kan du laste ned boken "*Faith Journey*" gratis på: <https://lastmessageofmercy.com/book/view/faith-journey>

Din vei er i helligdommen

En enkel måte å finne ut hva som ble beholdt og hva som opphørte ved korset, er å se på helligdommen:

Så ble det gitt meg et rør som lignet en målestokk. Og engelen stod der og sa: "Reis deg og mål opp Guds tempel, alteret og dem som tilber der. **Men la forgården som er utenfor templet være, og mål den ikke**, for den er gitt til folkeslagene. Og de skal trække den hellige byen under fot i førtito måneder." Åpenbaringen 11:1,2

Guds folk skal måle opp tempelet og alteret og dem som tilber der. Men forgården skulle holdes utenfor. Det betyr at forgårdens slakteroffer,

ofringer og vaskingen er utelatt, mens det som befant seg i tempelet i Det hellige og Det aller helligste, ble beholdt. Hvor ble Moseloven oppbevart? Ikke i forgården, men i Det aller helligste. Når vi vet at tjenesten i Det aller helligste gjelder spesielt fra 1844 og fremover, og at Moseloven befant seg i Det aller helligste, tyder ikke dette på at vedtektene og rettsreglene også vil bli skrevet på hjertet under tjenesten i Det aller helligste? For et mer detaljert studium av året 1844, se leksjon 16 og 16a i "*Truth for these times*" på https://maranathamedia.com/download_section/view/truth-for-these-times.

15. Bør kristne holde høytidene i dag?

Mange kristne holder allerede høytider. De feirer Jul, Påske, Valentinsdagen, Allehelgensaften, også kjent som Halloween, etterfulgt av Allehelgensdag. Noen holder 40 dager med faste, Kristi himmelfart, Maria himmelfart og Advent. Så har vi de Tolv juledagene, Tilbedelsen av de hellige tre konger, Sankt Patricks dag, Maria Guds mors dag, også kjent som Nyttårsdagen, Den ubesmittede unngangens dag, Askeonsdag, Palmesøndag, Langfredag, Pinsesøndag, Treenighetssøndag og Kristi legemsfest. Men disse er overhodet ikke nevnt i Bibelen og har en tvilsom opprinnelse. Daniel talte om en religiøs-politisk makt som ville reise seg og "sette seg fore å forandre [Guds] fastsatte tider og lover" (Daniel 7:25). Eller som det står i *New Living Translation*:

Han vil trosse Den Høyeste og undertrykke Den Høyestes hellige folk. **Han vil forsøke å forandre deres hellige høytider og lover**, og de vil bli lagt under hans kontroll for en tid, tider og en halv tid.

Og det var nettopp dette som skjedde:

"Ikke noe sted i Bibelen finner vi at Kristus eller apostlene befalte at sabbaten skulle endres fra lørdag til søndag. Vi har Guds bud, gitt til Moses, om å holde sabbatsdagen hellig, det vil si den syvende dagen i uken, lørdagen. **I dag holder de fleste kristne søndag, fordi det har blitt åpenbart for oss av kirken, utenfor Bibelen.**" (*Catholic Virginian*, 3. oktober 1947)

"Søndagshøytiden, i likhet med alle andre [ikke-bibelske] høytider, var alltid bare en menneskelig forordning." (Augustus Neander, *General History of the Christian Religion and Church*, s. 186)

"... Den katolske kirke avskaffet ikke bare sabbaten, men også alle de andre [såkalte] jødiske høytidene." (Biskop T. Enright, brev, 26. april 1902)

Er høytidene, som er nevnt i Bibelen, en del av vedtektene, forskriftene og kravene, eller er de inkludert i skyggeaktige typer? Det ser ut til at de var forskrifter som var inkludert blant vedtektene.

Dere skal holde de **usyrede brøds høytid**, for nettopp på denne dagen har Jeg ført deres hærstyrker ut av Egypts land. Derfor skal dere holde denne dagen for alle generasjoner etter dere, som en evigvarende **forordning**. 2. Mosebok 12:17

At denne evige forordningen skal holdes "for alle generasjoner etter dere", gjelder både syvendedags-sabbaten og Herrens årlige høytider. Begge er påbudt med samme formulering, nemlig "for alle generasjoner etter dere."

Herrens sabbater

"Sannelig, dere skal holde Mine sabbater, for det er et tegn mellom Meg og dere **for alle generasjoner etter dere** ... Seks dager kan arbeidet utføres, men den syvende dagen er sabbatens hviledag, den er hellig for Herren ...hold sabbaten, og gi akt på sabbaten **for alle generasjoner etter dere**, som en **evig** pakt." 2. Mosebok 31:13,15,16

Guds sabbater skal være et tegn på hånden og på pannen.

"Det skal være **et tegn for deg på din hånd** og som et påminnesmerke **mellom dine øyne**, for at Herrens lov kan være i din munn; for Herren har ført deg ut av Egypt med en mektig hånd. Derfor skal du **holde denne forordningen på den tiden som er fastsatt for den, år etter år**." 2. Mosebok 13:9,10

Denne forordningen er De usyrede brøds høytid. De tre versene

umiddelbart før disse to bekrefter dette:

"Syv dager skal du spise usyret brød, og på den syvende dagen skal det være **høytid for Herren**. Usyret brød skal spises i syv dager. Og ikke noe syret brød skal sees hos deg, og ingen surdeig skal sees noe sted innenfor dine grenser. Og på den dagen skal du fortelle din sønn og si: Dette blir gjort på grunn av det som Herren gjorde for meg da jeg drog ut av Egypt. 2. Mosebok 13:6-8

De som tilber dyret og dets bilde, vil få et merke i pannen eller på hånden (Åpenbaringen 14:9); de som tilber Faderen og Hans bilde, vil bli beseglet med et tegn på pannen og på hånden – de kommer til å ha Faderens navn (karakter) i pannen (Åpenbaringen 14:1); og Jesu navn, Hans "nye navn", vil være skrevet på dem (Åpenbaringen 3:12); kanskje på deres hender, slik Han har inngravert oss i håndflatene på sine egne hender (Jesaja 49:16).

Herrens høytider

I likhet med den ukentlige sabbaten, ble høytidene med sine årlige sabbater befalt å bli holdt "for alle generasjoner etter dere", og ble kalt forordninger og vedtekter.

2. Mosebok 12:14	Påskan: "en høytid for Herren for alle generasjoner etter dere...en evig forordning."
2. Mosebok 12:17	De usyrede brøds høytid: "for alle generasjoner etter dere, som en evig forordning."
3. Mosebok 23:14	og "en evig vedtekt for alle generasjoner etter dere i alle deres boliger."
3. Mosebok 23:21	Pinse: "en evig vedtekt i alle deres boliger for alle generasjoner etter dere."
3. Mosebok 23:31	Forsoningsdagen: "en evig vedtekt or alle generasjoner etter dere i alle deres boliger."

Selv om vi forstår at "evig" kan bety "bare så lenge som noe varer" (jf. 1. Samuel 1:22,28), må vi være forsiktige med hvordan vi selektivt anvender dette på det som tilhører Gud. Herrens høytider, Herrens sabbater og Herrens Påske er beskrevet med det samme varige språket som Hans

sabbater, Hans vedtekter og Hans rettsregler (3. Mosebok 23:2-5,37,38; Esekiel 20:11-13,18-20).

Det usyrede brødet har riktignok fortsatt å bli inntatt i vår nattverdfeiring helt frem til i dag. I det minste har vi videreført symbolet slik Kristus instruerte oss.

Jesus holdt dem

Etter dette var det en av jødernes høytider, og Jesus drog opp til Jerusalem. Johannes 5:1

Men da Hans brødre hadde dratt opp, drog også Han opp til høytiden, ikke åpenlyst, men som om det var i hemmelighet. Johannes 7:10

Paulus holdt dem

"La oss derfor holde høytiden, ikke med gammel surdeig, heller ikke med ondskapens og ugudelighetens surdeig, men med oppriktighetens og sannhetens usyrede brød." 1. Korinterbrev 5:8

I Apostlenes gjerninger kapittel 18 står det at Paulus oppholdt seg i halvannet år i Korint, der han "samtalte i synagogen hver sabbat", og overbeviste jøder og grekere om at Jesus var Kristus. Sabbatsholdere bruker dette skriftstedet som et viktig bevis på at Paulus fortsatte å tilbe på den syvende dagen flere år etter at Kristus døde på korset, noe som viser at De ti bud er evig gyldig og at apostlene overholdt sabbaten i Det nye testamente. Det samme kapittelet blir også brukt som bevis på at Paulus til tider ikke overholdt de årlige høytidene, siden han oppholdt seg i Korint i mer enn et helt år, uten at det nevnes at han overholdt noen av de fastsatte høytidene, og det faktum at han ikke var i Jerusalem der alle høytidene ble holdt av jødene.

Men Paulus holdt ikke alltid høytidene i Jerusalem. Da han forlot Korint, sa han: "Det er helt nødvendig at jeg holder den kommende høytiden i Jerusalem" (Apostlenes gjerninger 18:21). Men da han fikk høre at jødene hadde planlagt å myrde ham (Apostlenes gjerninger 20:3,16), endret han kurs og dro gjennom Makedonia, og i Filippi holdt han Påske og Usyrede brøds dager sammen med sine *ikke-jødiske* konvertitter (Apostlenes

gjerninger 20:6). Derfra "skyndte han seg, om det var mulig for ham, å være i Jerusalem på Pinsedagen" (vers 16). Ikke bare *ønsket* Paulus å være i Jerusalem i Påsken for å møte sine jødiske landsmenn, men hans fiender *ønsket* også at han skulle være der så de kunne ta livet av ham. Derfor endret han sin reiserute og planla i stedet å være der i Pinsen. Men han holdt fortsatt Påsken, selv om han ikke var i Jerusalem. Dette er faktisk i samsvar med Skriftens ord:

Og deres øyne skal se det, og dere skal si: Herren vil bli opphøyet **fra [utenfor] Israels grense** ... For fra solen står opp til den går ned, skal Mitt navn være stort **blant folkeslagene**; og **på hvert sted** skal det ofres røkelse for Mitt navn, og en ren offergave; for Mitt navn skal være stort blant folkeslagene, sier hærskaernes Herre. Malaki 1:5,11

Jesus sa til henne: "Kvinne, tro Meg, den time kommer da dere ikke skal tilbe Faderen hverken på dette fjellet **eller i Jerusalem** ... Men den time kommer, **og er nå**, da **de sanne tilbedere skal tilbe Faderen i ånd og sannhet**; for slik tilbedere er det Faderen søker. Gud er en Ånd, og de som tilber Ham, må tilbe Ham i ånd og sannhet. Johannes 4:21,23,24

3. Mosebok 23:3 sier at vi skal holde sabbaten "i alle deres boliger", det vil si "hvor dere enn bor". Dette er det samme for alle høytidene (se 3. Mosebok 23:14,21,31).

Paulus la om kursen gjennom Makedonia og oppholdt seg i Filippi i Påsken. Filipperne var Paulus' ikke-jødiske **konvertitter**. Hvis han hadde lært at høytidene nå var avskaffet, hadde han ingen grunn til å feire Påsken sammen med ikke-jødiske konvertitter; de var ikke hans jødiske landsmenn, men var allerede kristne. Hvorfor skulle han holde Påsken hvis det var en av de ritualene han fortalte jødene at de nå var fritatt fra å holde? Han tilbrakte alle høytidens åtte dager sammen med dem. Hvorfor ikke bare et par dager, og så fortsette videre? Det ser ut til at han hedret hele den foreskrevne høytiden, inkludert den siste sabbaten på den åttende dagen.

De første kristne holdt dem

I løpet av det 2. til 4. århundre e.Kr., oppsto det en strid om når Påsken skulle feires. I år 195 e.Kr., avslører Polykrates at han og andre før ham, inkludert apostlene Johannes og Filip, fortsatte å feire Påske på den 14. dagen i den første hebraiske måneden, lenge etter at Jesus døde og fór opp til himmelen:

"Derfor holder vi dagen ufravikelig, uten å legge til eller trekke fra, for i Lille Asia sover store lysgestalter, og de skal stå opp på dagen for Herrens komme, når Han skal komme med herlighet fra himmelen og oppsøke alle de hellige. Slike var **Fillip** ... og to av hans døtre ... Det er også **Johannes**, som lå på Herrens bryst ... Og det er også Polykarp i Smyrna, både biskop og martyr, og Traseas, både biskop og martyr fra Eumeneia ... [Også] Sagaris, ... Papirius, ... og Melito ... **alle disse holdt Påsken den fjortende dagen i henhold til evangeliet, uten å avvike, men fulgte etter troens regel.** Og også jeg, Polykrates, den minste av dere alle, lever etter mine slektningers tradisjon, og noen av dem har jeg fulgt. Syv fra min slekt var biskoper, og jeg er den åttende, og **mine slektinger har alltid holdt den dagen da folket satte bort surdeigen.** Derfor, brødre, jeg som har levd sekstifem år i Herren og snakket med brødre fra alle land og studert hele den hellige skrift, er ikke redd for trusler; for de som var større enn jeg, har sagt: 'Det er bedre å adlyde Gud enn mennesker.'" (Eusebius, *Church History*, Bok V, kapittel 24; *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 2. Serie, Volum 1)

Selv om han nevner "tradisjonen til mine slektinger", legg merke til at han ikke sier at tradisjonen var grunnen til at de holdt den 14. dagen, men at de "holdt Påske den fjortende dagen i samsvar med evangeliet".

"Overalt, særlig i den østlige delen av Romerriket, fantes det jødekristerne som i det ytre ikke skilte seg nevneverdig fra jødene ... **De holdt fortsatt Påskefesten, Pinsefesten og Løvhyttefesten ... de holdt den ukentlige sabbaten og de mosaiske forskriftene om mat.** Ifølge noen kirkehistorikere, må de ha vært så virkningsfulle at de helt frem til Jerusalems fall i år 70 e.Kr., var det dominerende innslaget i den kristne bevegelsen." (W.D. Davies, *Paul and Jewish Christianity*, s. 72).

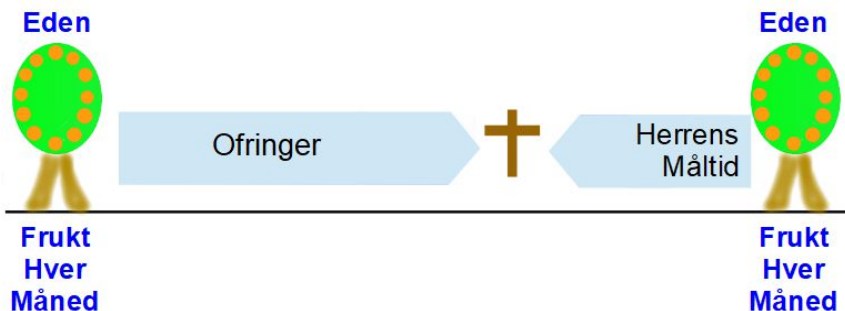
Det første kristne kirkesamfunnet – Valdenserne holdt dem

"Katolikkene hadde også brukt svært lang tid på å late som om disse menneskene [sabbatsholderne] ikke hadde noen sammenhengende historie, og at de var lokale avvik i tid og rom av en særegen og kjettersk jødisk tankegang.... Jøder og katolikker, ortodokse og protestanter har alle forsøkt å late som om det ikke fantes noen sammenhengende eller langvarig sabbatarisk kirke. [Men det faktum at valdenserne var] en ikke-trinitarisk **sabbatsholdende** kirke, som holdt **høytidene**, matlovene og de andre ikke-offerlovene i Det gamle testamente, Kristi lære og Det nye testamente siden apostlenes og NT-kirkens tid, er pinlig [for deres falske påstander]." (Redaktørens forord, *The Sabbatarians in Transylvania*, av Samuel Kohn, 1998, s. 3)

16. Vil vi holde høytider i himmelen eller på den nye jorden?

Hver måned kommer vi til å spise av frukten fra livets tre, når vi fra en nymåne til en annen kommer for å tilbe framfor vår Skaper:

For som de nye himler og den nye jord som Jeg vil gjøre, skal bli stående framfor Meg, sier Herren, slik skal deres etterkommere bli stående. Og det skal skje at fra en nymåne til en annen, og fra en sabbat til en annen, skal alt kjød komme for å tilbe framfor Meg, sier Herren. Jesaja 66:22,23

Livets tre på den nye jorden vil gi "sin frukt hver måned", og det gjorde det også i Eden, før syndefallet. Nymånene, som den ukentlige sabbaten, ble alltid holdt og vil fortsette å bli holdt.

Og han viste meg en ren elv med livets vann, klar som krystall, som strømmer ut fra **Guds og Lammets trone**. Midt i dens gate, og på hver sider av elven, står **livets tre**, som bærer tolv slags frukter, og det gav sin frukt **hver måned [nymåne]**. Treets blader var til helbredelse for nasjonene. Åpenbaringen 22:1,2

Etter beskrivelsen av ødeleggelsen av de onde som "kommer opp mot Jerusalem", som tilsvarer samlingen av Gog og Magog for å omringe den hellige byen (se Åpenbaringen 20), sier Sakarja 14:16:

Og det skal skje at alle som er igjen av alle de nasjonene som kom mot Jerusalem, skal år etter år dra opp for å tilbe Kongen, hærskares Herre, og **for å holde løvhyttefesten**.

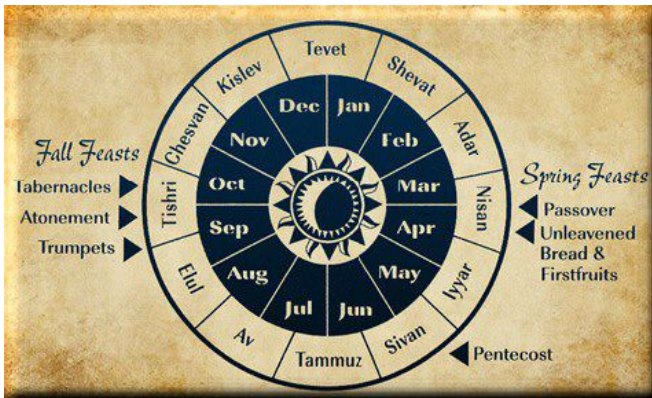
Til slutt, Jesu eget løfte til sine disipler:

Med inderlig lengsel har Jeg ønsket å spise dette påskemåltidet med dere før Jeg lider. For Jeg sier dere: Jeg skal ikke spise av det **før det er oppfylt i Guds kongedømme**... For Jeg sier dere: Jeg vil ikke drikke av vintreets frukt før Guds kongedømme kommer. Lukas 22:15-18.

Derfor, i tillegg til den ukentlige sabbaten, er minst to andre høytider, den første og den siste av de syv årlige hellige sammenkomster, Påsken og Løvhyttefesten, beskrevet i sammenheng med den nye jorden.

Over hele verden, deltar alle i ulike sammenkomster; alt fra bursdagsfester, begravelser, skoleavslutninger, bryllup og merkedager. Selv religiøse grupper over hele verden, deltar i sammenkomster, som for eksempel ukentlige gudstjenester, dåp, nattverd, og årlige jule- og påskegudstjenester, osv. Listen fortsetter.

Men har du noen gang tenkt på at Gud har beskrevet spesifikke sammenkomster i sitt ord? I Det gamle testamente, ble disse hellige sammenkomstene kalt *moédim*, som ganske enkelt betyr "de fastsatte tider", "høytider" eller "fester" (3. Mosebok 23). I Det nye testamente, kalles de samme sammenkomstene for "forfriskningens tider" (Apostlenes gjerninger 3:19).

Gjennom historien, har det oppstått ulike spørsmål om disse sammenkomstene. På Jesu og apostlenes tid, var spørsmålet "hvordan" vi rettmessig skulle holde dem? I de første århundrene e.Kr., var spørsmålet "når" vi skulle holde dem? I vår tid, er spørsmålet derimot "om" vi skal holde dem? Og siden vi spør "om", må vi også spørre "hvordan" og "når". Men ingen av svarene på disse spørsmålene vil ha noen betydning hvis vi ikke vet "hvem" vi tilber eller "hvorfor".

"La oss tenke på hvordan vi kan oppmuntre hverandre til kjærlighet og gode gjerninger, og ikke forsømme å samles, slik noen har for vane, men oppmuntre hverandre enda mer når dere ser at Dagen nærmer seg."

~ Hebreerbrevet 10:24,25 ~